

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Müxalifət liderlərinə istefa tələbi aranı qatdı
yazısı səh.7-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 sentyabr 2018-ci il Çərşənbə № 196 (7085) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Azərbaycan daha bir mötəbər quruma qoşulma ərəfəsində

İqtisadçı ekspert:
"ŞƏT kimi nüfuzlu təşkilata üzvlük Azərbaycana yeni imkanlar açacaq"

yazısı səh.4-də

İşdən çıxarılan Abid Şərifov daha danışmaq istəmir

yazısı səh.6-də

Rus təyyarəsinin vurulması iki ölkəni üz-üzə qoydu-gərginlik

yazısı səh.12-də

İrəvanın imtina etdiyi Madrid prinsipləri-işğalçı "sıfır variantı"na qayıdır

yazısı səh.9-də

İdlib anlaşması-Ərdoğanın diplomatik uğuru

yazısı səh.11-də

Bank soyğunu-7 faizlə əmanət, 30 faizlə kredit

yazısı səh.4-də

Ermənilər qışda çörəksiz qala bilər

yazısı səh.12-də

Sabah Aşuradır-24 rayonda qan veriləcək

yazısı səh.13-də

Payız turizmi başlayır - Azərbaycanda yeni dəb...

yazısı səh.15-də

Yağışlar başlayır - Bakı küçələrini selbasmə təhlükəsi

yazısı səh.13-də

Ukrayna Rusiya ilə dostluq müqaviləsini ləğv etdi-yeni müharibə riski

yazısı səh.11-də

Rusiya prezidentinin Bakı və İrəvan səfərində əsas hədəf

SABAH MÜHARİBƏ BAŞLASA...

QARABAĞIN KİMƏ QALACAĞINI PUTİN DEYƏCƏK?

Soçi görüşlərindən sonra "5 rayon" söhbəti ciddiləşib; **Rusiya KİV-ləri:** "Kreml Ermənistanla müttəfiqlik əlaqələrini donduracaq, əgər..."; **erməni nəşrindən SOS:** "Biz faktiki, müttəfiqlərsiz qalmışıq"

Cahangir Hacıyevə yeni ittiham və həbsdə aclıq keçirir iddiası

Sabiq bankirin qudası Eldar Mahmudov onu problemlər bataqlığından niyə çıxarmır?

yazısı səh.6-də

Eldar Əzizovun Bakı merliyinə yol açan missiyası

yazısı səh.10-də

İlham Rəhimov: "Qarabağla bağlı hansı işlər görürəm, o adam bilir"

yazısı səh.5-də

İnterpolun axtardığı "AST Telman"ın qardaşı oğlu tutuldu-yeni ittiham

yazısı səh.10-də

Prezident Masallı və Biləsuvar da açılışlarda iştirak edib

Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 18-də Masallı və Biləsuvar rayonlarına səfər edib. Prezident əvvəlcə Masallı rayonunda əsaslı şəkildə yenidən qurulan Şatıroba-Hişkədərə-Miyankü-Kubin-Birinci Səmidxanlı-Xallicalı-Eminli-Məmmədخانlı avtomobil yolunun açılışında iştirak edib.

32 min nəfərin yaşadığı 22 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Şatıroba-Hişkədərə-Miyankü-Kubin-Birinci Səmidxanlı-Xallicalı-Eminli-Məmmədخانlı avtomobil yolunun tikintisi üçün dövlət büdcəsinin investisiya xərclərindən Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 7,5 milyon manat vəsait ayrılıb. Yolun ümumi uzunluğu 24,7 kilometrdir. Dördüncü texniki dərəcəyə aid ikizolaqlı yolun hərəkət hissəsinin eni 6 metrdir. Dağlıq ərazidə yerləşən avtomobil yolunun tikintisi 22 yaşayış məntəqəsinin rayon mərkəzi ilə nəqliyyat əlaqəsinin yaxşılaşdırılmasında, həmçinin bu bölgədə iqtisadiyyatın və kənd təsərrüfatının inkişafında mühüm rol oynayacaq.

İlham Əliyev Masallı Sənaye Məhəlləsinin açılışında iştirak edib. İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev Sənaye Məhəlləsində görülən işlər, həmçinin digər sənaye məhəllələri barədə dövlətimizin başçısına məlumat verib.

Prezident İlham Əliyev "Masallı - Nemətləri" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin çəltik emalı müəssisəsinin açılışında da iştirak edib.

Biləsuvar da isə prezident Zəhmətəbad-Bəydili-Xırmandalı-Əliabad avtomobil yolunun açılışında iştirak edib. 20 mindən çox əhalinin yaşadığı 4 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Zəhmətəbad-Bəydili-Xırmandalı-Əliabad avtomobil yolunun uzunluğu 15,4 kilometrdir.

Prezident İlham Əliyev Biləsuvar Gənclər Evinin açılışında da iştirak edib. İnşasına ötən il başlanılan və bu ilin mayında başa çatdırılan Biləsuvar Gənclər Evinin binası iki mərtəbəlidir. Ümumi sahəsi 1200 kvadratmetr olan binada müxtəlif tədbirlərin keçirilməsi üçün 256 yerlik akt və konfrans zalı yaradılıb. Rəqs zalının, internet kafenin, fotostudiyanın, vətənpərvərlik klubunun, istedadların hazırlığı laboratoriyasının yerləşdiyi Gənclər Evinə şahmat, rəsm, dizayn dərnekleri, xarici dil və danışmaq klubu fəaliyyət göstərəcək.

Prezident Biləsuvar da Bayraq Muzeyinin açılışında iştirak edib. Bayraq Muzeyinin inşasına ötən il başlanılıb və bu ilin mayında başa çatdırılıb. Ümumi ərazisi 400 kvadratmetr olan muzey binası ikimərtəbəli olmaqla sərgi zalından, inzibati və yardımçı otaqlardan ibarətdir. Muzeyin sərgi zalında ümumilikdə 6 bölmə yaradılıb. Burada Azərbaycan xanlıqlar dövrünün xəritəsi, orta əsrlərə aid döyüşçüləri əks etdirən manikenlər, xanlıqların istifadə etdiyi bayraqlar, XIX əsr Azərbaycan şəhərlərinin gerbləri, qədim metal sikkələr, kağız pullar sərgilənir.

Prezident Cavid Qurbanovla bağlı sərəncam verdi

Prezident İlham Əliyev Cavid Qurbanovla bağlı sərəncam verib. Sərəncamda qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə Cavid Qənbər oğlu Qurbanov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

Qeyd edək ki, bu gün "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanovun 60 yaşı tamam olur.

Dövlət Komitəsi diaspor təşkilatlarına texniki dəstək göstərəcək

Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təsis etdiyi diaspor təşkilatlarına onların elektron və sosial mediada işini gücləndirmək məqsədilə informasiya kommunikasiya texnologiyaları sahəsində ödənişsiz texniki dəstək təklif edir.

Komitədən musavat.com-a daxil olan məlumata görə, Dövlət Komitəsi xaricdəki diaspor təşkilatlarının internet saytlarının hazırlanması, e-poçt xidmətlərinin yaradılması və digər innovativ məsələlərdə, eləcə də sosial mediada marketing işinin təşkilinə dair dəstək göstərəcək.

Bu dəstəyə ehtiyacı olan və ondan yararlanmaq istəyən diaspor təşkilatları

www.diaspor.org ünvanına toplanacaq.

daxil olub qeydiyyat formasını doldurmaqla onlayn qaydada müraciət etməlidir.

Qeyd edək ki, bütün təşkilatların saytları www.diaspor.org domeninin subdomeni altında - vahid mərkəzdə

tolanacaq. Bir daha vurğulayaq ki, diaspor təşkilatlarına təklif edilən bu xidmət tam ödənişsiz həyata keçiriləcək və bütün diaspor təşkilatlarının ondan yararlanması mümkün olacaq.

Sumqayıtda sələmçi qadını qətlə yetirmiş şəxs saxlanılıb

Polis və prokurorluq orqanları əməkdaşları tərəfindən peşəkarlıqla həyata keçirilən istintaq hərəkətləri və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Sumqayıt şəhəri ərazisində törədilən qətlin üstü "isti izlər"lə açılıb və cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən şəxs tutularaq istintaqa cəlb edilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, sentyabrın 13-də Sumqayıt şəhəri H.Z.Tağıyev qəsəbəsində 66 yaşlı Minayə Həsənlinin üzərində zorakılıq əlamətləri olan meyitinin yaşadığı evdə tapılması barədə daxil olmuş məlumatla əlaqədar dərhal polis və prokurorluq orqanlarının əməkdaşları tərəfindən müvafiq tədbirlər həyata keçirilib.

Faktla əlaqədar Cinayət Məcəlləsinin 120-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb.

Təxirəsalınmaz istintaq və əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qətl törətməkdə şübhəli bilinən H.Z.Tağıyev qəsəbə sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Rövşən Məmmədov saxlanılıb.

Qeyd edək ki, öldürülən qadının Sumqayıtda sələmçiliklə məşğul olduğu bildirilir.

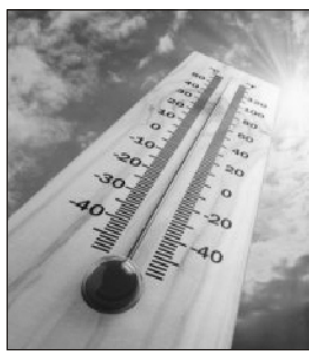
İsraildə keçiriləcək "Avroviziya-2019" a getmək istəyənlərin yeni siyahısı

Novator.az "Avroviziya 2019" da iştirakı üçün ilkin razılıq verən ölkələrin siyahısına nəzər salıb. Mahını müsabiqəsi 2019-cu ilin mayında İsrailin baş şəhəri Tel-Əvivdə keçiriləcək. Yarmarkalar və Sərgilər Mərkəzinin ev sahibliyi edəcəyi yarışda birinci yarımfinaal mayın 14-nə, ikinci yarımfinaal mayın 16-na, final mayın 18-nə təyin olunub.

Sentyabrın 18-dək Albaniya, Almaniya, Azərbaycan, Belçika, Bolqarıstan, Çexiya, Danimarka, Estoniya, Finlandiya, Fransa, Gürcüstan, Xorvatiya, İrlandiya, İspaniya, İspaniya, İsveç, İsveçrə, Kipr, Latviya, Litva, Malta, Norveç, Niderland, Polşa, Portuqaliya, Serbiya, Sloveniya, Ukrayna, Yunanıstan İsrailə yollanmağa hazır olduqlarını açıqlayıblar.

1956-cı ildən keçirilən "Avroviziya" yarış ictimai teleradioları cəmləşdirən Avropa Yayım Birliyinin layihəsidir.

Bakıda 25 dərəcə isti olacaq

ğacağı gözlənilir. Şimal küləyi cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunaçaq.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 18-20, gündüz 23-26, Bakıda gecə 18-20, gündüz 23-25 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi 762 mm civə sütunundan 766 mm civə sütununa yüksələcək, nisbi rütubət 70-80 faiz olacaq.

Sentyabrın 19-da ölkə ərazisində gözlənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, gecə və axşam bəzi yerlərdə yağış ya-

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

4 nəfərin ölümünə səbəb olan qəzayı törədənə hökm oxundu

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində 4 nəfərin ölümü ilə nəticələnən yol qəzası törətməkdə təqsirləndirilən Elturan Fərəcova hökm oxunub.

Musavat.com-un xəbərinə görə, hakim Əlvəzət Abbasovun icraatında olan prosesdə məhkəmə kollegiyasının hökmü ilə E. Fərəcov 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

E. Fərəcovun vəkili çıxışında bildirdi ki, bütün zərərçəkmişlərlə barışıq əldə olunduğu üçün müvəkkilinə 7 il 6 aydan artıq cəza verilməz.

Hadisə 2017-ci ilin iyul ayının 13-də gecə saatlarında Ələt-Astara magistratında baş verib.

Rusiyaya gedən "Mercedes" markalı mikroavtobus "KamAZ" markalı qoşqulu yük maşınına çırpılıb.

Qəza nəticəsində "Mercedes" markalı maşının sərnişinlərindən 4 nəfəri dünyasını dəyişib.

Onlar 1993-cü il təvəllüdü Əliyev Tuhid Mirzərahim oğlu, 1982-ci il təvəllüdü Qəhrəmanov Şahid Əbdülhüseyn oğlu, Rusiya vətəndaşı, 1947-ci il təvəllüdü Xudaverdiyev Ramiz Ağahüseyn oğlu və 1951-ci il təvəllüdü Abdullayev Azad İsmail oğludur.

Qəzada iki nəfər də yaralanıb. Ölənlərin hamısı Astara rayonunun Səncərədi kənd sakinləridir. Onlar Dağıstan işləməyə gedirmiş.

"KamAZ" markalı iki yük avtomobili bir-birinə çırpılıb, onlardan birinin qoşqusu yolu bağlayıb. Bu zaman arxadan yüksək sürətlə gələn "Mercedes" markalı mikroavtobus yolun ortasındakı qoşquya çırpılıb.

Qəza zamanı yalnız "KamAZ"ın sürücüsü ilə mikroavtobusun sürücüsü Astara rayonunun Səncərədi kənd sakini Fərəcov Elturan Qılman oğlu xəsarət almayıb. Elturan Fərəcov həmkəndlilərini pul müqabilində Xasavyurt şəhərinə çatdırmalı imiş. Qəzadan sonra Elturan Fərəcov həbs edilib.

BP Azəri, Çıraq və Dərinsulu Günəşli (AÇG) yatağı üzrə Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişi (HPBS) üzrə Podratçı Tərəflərin adından operator kimi elan edir ki, AÇG yatağının işlənməsi üzrə iş proqramı çərçivəsində Azəri Mərkəzi Şərqi (AMŞ) layihəsinin Ətraf Mühitə və Sosial Sahəyə Təsirinin Qiymətləndirilməsi (ƏMSSTQ) sənədinin layihə variantı hazırlanıb və dərc edilib.

Azəri Mərkəzi Şərqi (AMŞ) layihəsi AÇG müqavilə sahəsinin işlənməsinin növbəti mərhələsini əks etdirir. AMŞ üzrə ƏMSSTQ sənədində Azəri Mərkəzi Şərqi layihəsinin bütün fəaliyyətlərinin ətraf mühitə və sosial sahəyə potensial təsirləri araşdırılır və tövsiyə olunan təsirazaltma tədbirləri təsvir edilir.

AMŞ layihəsinin aşağıdakılardan ibarət olması planlaşdırılır:

- Suyun təxminən 137 metr dərinliyində, Mərkəzi Azəri (MA) və Şərqi Azəri (ŞA) platformaları arasında yerləşdiriləcək yaşayış bloklu hasilat və qazma platforması;
- Üç yeni yataqdaxili sualtı qaz, neft və suvurma boru xətti birləşmələri və əlaqədar sualtı infrastruktur;
- ŞA platformasından AMŞ platformasına istiqamətlənən birləşdirilmiş sualtı enerji (ehtiyat) və telekommunikasiya kabeli.

AMŞ layihəsinin ƏMSSTQ prosesinin ümumi məqsədi nəzərdə tutulan işlərdən yarana biləcək hər hansı mənfi ekoloji və sosial-iqtisadi təsirləri müəyyənləşdirmək və minimuma endirmək, mümkün olduqda isə aradan qaldırmaqdır.

Məsləhətləşmə ƏMSSTQ prosesinin mühüm elementidir. Maraqlı tərəflərin rəylərinin toplanması və sənədləşdirilməsi prosesi bu tərəflərin ümumi rəylərinin layihənin planlaşdırılmasında və ƏMSSTQ-də əks etdirilməsini təmin edir.

Sizi AMŞ üzrə ƏMSSTQ sənədinə dair fikir və rəylərinizi bildirməyə dəvət edirik.

Azərbaycan və ingilis dillərində sənədin tam layihə variantı və qısa xülasəsi hazırlanıb və BP-nin www.bp.com/caspian veb saytında yerləşdirilib.

Bu sənədlərin nüsxələri ictimaiyyətin tanış olması üçün aşağıdakı ünvanlarda yerləşdirilib:

- BP-nin Bakıda yerləşən Xəzər Mərkəzi ofisinin qəbul şöbəsi: Neftçilər prospekti 153
- Ümid qəsəbəsindəki orta məktəblər:
 - Ümid qəsəbəsi 294 sayılı tam orta məktəb
 - Ümid qəsəbəsi Laçın rayon 7 sayılı tam orta məktəb
- Səngəçal və Sahil qəsəbələrində yerləşən dövlət kitabxanaları:
 - Səngəçal qəsəbəsi, Sabir küçəsi, Qaradağ rayonunun mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin 5 sayılı filialı
 - Sahil qəsəbəsi, Emin Quliyev küçəsi, Qaradağ rayonunun mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin 2 sayılı filialı
- M.F. Axundov adına Milli Kitabxana: Xaqani küçəsi 29
- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanası: Hüseyin Cavid küçəsi 31
- Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin kitabxanası: Azadlıq prospekti 20
- Orxus Ekoloji İnformasiya Mərkəzi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi: B. Ağayev küçəsi 100a

Bu sənədə dair rəy və təkliflər BP Azərbaycan şirkətinin tələblərə riayət və icazələr üzrə müşaviri Səadət Qaffarovaya ünvanlanmalıdır.

Əlaqə məlumatları:

Telefon: 012 599 4329 / 055 225 9013

E-poçt ünvanı: esiafeedback@bp.com

QHT-lərin işi Avropa Məhkəməsində

Mirvari Qəhrəmanlı: "Şikayət etdiyimiz problemlər aradan qaldırılıb"

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsi (AİHM) Azərbaycanlılardan 34 şikayətin araşdırılmasına başlayıb. Strasburq məhkəməsinin məlumatında deyilir ki, bu şikayətlər vətəndaş cəmiyyəti institutlarının fəaliyyətinə maneələr, onların bank hesablarına həbslər, mülkiyyət hüquqlarının pozulması və s. ilə bağlıdır.

Şikayətlərin bir hissəsi hüquqi şəxslər - QHT-lər tərəfindən göndərilib. Ərizəçilər arasında Azad İqtisadiyyata Yardım, Neftçilərin Hüquqlarının Müdafiə Komitəsi, Demokratiya və İnsan Hüquqları, Hüquqi Maarifləndirmə Cəmiyyəti, Azərbaycan Hüquqşünaslar Assosiasiyası, Milli və Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzi, Reportyorların Azadlıq və Təhlükəsizlik İnstitutu, "Qafqaz" Media Araşdırmalar Mərkəzi və s. var.

Ərizəçilər prokurorluğun tələbi ilə bank hesablarına həbs qoyulmasını qanunsuz hesab edirlər.

Analoji pozuntulardan vətəndaş cəmiyyətinin fəalları da şikayətləniblər: Qubad İbadoğlu, Mirvari Qəhrəmanlı, Zöhrab İsmayıl, Elçin Abdullayev, İntiqam Əliyev, Ənnağı Hacıbəyli, Rəsul Cəfərov, Gülnarə Bağirova, Aynur İmranova və Emin Hüseynov.

AİHM sözügedən işlərlə bağlı Azərbaycan hökumətinə suallar göndərib. Suallara üç ay ərzində cavab verilməlidir.

Şikayətçilər sırasında olan Neftçilərin Hüquqlarının Müdafiə Komitəsinin sədri Mirvari Qəhrəmanlı bunları dedi: "Bu bizim ikinci ərizəmiz idi. Ərizəmizin biri informasiya azadlığı ilə bağlı idi. Bununla bağlı kommunikasiya başlamışdı. Sonucunun nə olduğunu hələ bilmirəm. İkinci ərizəmiz 2014-cü ildə verilmişdi. Bilirsiniz ki, həm şəxsi hesabım, həm də təşkilatın hesabı bağlanmış, layihələr dondurulmuşdu. Demək olar ki, fəaliyyətimiz dayanmışdı. Çox təəssüflər olsun ki, bir qrup şəxsin təkidi ilə Azərbaycan Mədən Sənayesində Şəffaflıq Təşəbbüsündən çıxdı. O vaxt Beynəlxalq Koalisiyanın prezidenti ölkə başçısı ilə görüşdükdən sonra çoxlu sayda QHT-lərin bank hesabları açıldı. İlk olaraq, şəxsi hesabımdan həbs götürüldü, ardınca da təşkilatın hesabından. Həmin vaxt təşkilatda yoxlamalar da gedirdi. Amma yoxlamanın nəticələri barədə bizə bir məlumat verilmədi. Bank hesablarını bağlayan da, açanda da məlumat vermədilər. Konkret olaraq, 2015-ci ilin sentyabr ayından sonra layihəmiz qeydiyyatda götürüldü, bank hesablarımızdan da həbslər aradan qaldı. Hesab edirəm ki, şikayət prosesində iştirak etməyə artıq lüzum qalmayacaq. Açıq o proseduraların necə olacağını bilmirəm. Hazırda fəaliyyətimiz davam edir. Ən çətinini odur ki, qrant haqqında qanuna dəyişiklik olmayıb və bu da həbs kimi bir şeydir. Avropa Məhkəməsində araşdırmaların başlandığı barədə bizə heç bir məlumat gəlməyib. Açıq bu işləri kimin hazırladığından da xəbərsizəm. Çünki o vaxt başımız hədsiz dərəcədə qarışıq idi. Əgər kommunikasiya mərhələsi başlasa, hazırda bizim təşkilat tərəfindən heç bir şikayət yoxdur, yeni şikayət etdiyimiz problemlər aradan qaldırılıb".

Bank hesabı hələ də açılmayan jurnalist Aynur İmranova pozulan hüquqlarının bərpasını gözlədiklərini qeyd etdi: "Artıq 4 ildir ki, mən nə qrant almışam, nə də hər hansı bir dəstək. Hesabımdakı pul bir yazıya görə aldığı mükafatdır. Sorğuya nə cavab verəcəkləri məni maraqlandırmır, önəmli olan bizim pozulan haqlarımızın bərpasıdır. Vətəndaş cəmiyyətinin vəziyyəti 2013-cü ildən əvvəlki dövrdən də yaxşıdır. Hökumət unutmamalıdır ki, vətəndaş cəmiyyətinin fəaliyyəti hər kəsdən öncə onlar üçün vacibdir. Bu əldəqayırmama, sifariş, ödəməli qeyri-hökumət təşkilatları ilə aparılacaq bir iş deyil".

Qeyri hökumət təşkilatları cəmiyyətdəki stressi, aqressivani alır, hökumətin qərarlarını cəmiyyətə daha yumşaq ötürür, cəmiyyətin problemlərini hökumətə daha aydın şəkildə, çözümlü yollarla, həll variantı ilə təqdim edir. Bu çox əhəmiyyətli sektordur. Bank hesablarımızın bağlanması ilə ilgili 2014-də müraciət etmişdim. Amma Azərbaycandan çoxsaylı şikayətlər olduğu, eləcə də, ölkədə məhkəmə sistemi çökmüş durumda olduğu və vətəndaşların şikayətlərinin ədalətli təminatı olmadığı üçün növbə indi bizə çatıb".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Bank soyğunu-7 faizlə əmanət, 30 faizlə kredit

Rəşad Həsənov: "Bank risklərin yüksək olduğu bazarda kredit verirsə, faizlərinin yüksək tətbiq edilməsi təbii"

Azərbaycanda kredit faizlərinin yüksək olması uzun illərdir kredit bazarının ən böyük problemlərindən biri olaraq qalmaqdadır. Dünya neft bazarında qiymətlərin sürətli enişi ilə ölkənin bank sektorunda başlanan ciddi böhran kredit faizlərinin daha da artmasına gətirib çıxarıb. Mərkəzi Bank ölkə üzrə orta kredit faizinin 11,9 olduğunu açıqlasa da, real faktiki dərəcə bundan az qala 3 dəfəyə-dək yüksəkdir. Belə ki, bankların təklif etdikləri kredit faizi 30 ətrafında dəyişir.

Qeyd edək ki, kredit faizləri getdikcə artsa da, əmanət faizlərində proses əksinə gedir. Belə ki aparıcı banklar artıq xarici valyutada olan əmanətlərə illik 0,1 faiz dividend təklif edirlər. Bəzi banklarda hətta avro depozitləri dividendsiz qəbul olunur. Manat əmanətləri üzrə faizlər 7 faizdən yuxarı deyil. Belə aşağı faizlərin təklif olunması əmanətlərin həcmnin getdikcə azalmasına şərtləndirir. Mərkəzi Bankın rəsmi statistikasına əsasən bu ilin iyul ayında banklarda fiziki şəxslərin əmanət portfeli əvvəlki aydakı 8 milyard 109 milyon manatdan 8 milyard 49 milyon manatadək azalıb. Bu isə faktiki olaraq depozit portfelinə aylıq 60 milyon manat azalma deməkdir.

İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənovun fikrincə, Azərbaycanda kredit faizlərinin əmanət faizlərindən dəfələrlə yüksək olmasının bir neçə fundamental səbəbi var: "İndiki vəziyyət 2014-cü ildən sonra formalaşmış konyuktura uyğun proseslərin məntiqi nəticəsidir. Kredit bazarında çox ciddi problemlər var. Böhran başlandı və elə indi də dövlət tərəfindən bank sektorunda sağlama işləri istiqamətində ciddi addımlar atılmadı və atılmır da. Bank sektoru böhran dövründə dövlətdən hər hansı dəstək ala bilmədi. Düzdür, problemlərin yaranmasında bankların özlərinin də səhlənkarlığı vardı. Lakin baş verənlərin çoxu iqtisadi çağırışların əsasında formalaşmışdı. Hər hansı ayrı-ayrı banklarda baş verən problemləri fərdi şəkildə xarakteristika etmək olar. Amma ümumi problem iqtisadiyyatın staqnasiasından yaranmış problemdir. Və bu problemin həlli ilə bağlı hər hansı ciddi addımlar atılmadığı üçün kredit bazarı sürətlə kiçilməyə başladı. Çünki banklar kredit verməkdə maraqlı deyillər. Problemlə kreditlərin sürətlə artması və bazarda risklərin yüksək olaraq qalması, həmçinin hökumətin bu istiqamətdə hər hansı dəstək paketinin olmaması bankların kredit siyasətini dəyişməsi ilə nəticələndi. Yəni əvvəllər banklar ekspansiya - genişləndirmə yolu ilə kredit portfelinə artırmağa çalışırdılarsa, indi portfeli azaltmaqla əllərində olan aktivləri qorumağa çalışırlar. Banklar kreditləşmədə maraqlı olmadığı təqdirdə və risklərin yüksək olduğu bir halda kredit faizlərinin yüksəlməsi müşahidə olunur. Yəni də qeyd edirik ki, bu, baş verənlərin məntiqi sonu idi. Bank risklərin yüksək olduğu bazarda kredit verirsə, faizlərinin yüksək tətbiq edilməsi təbii".

Əmanət faizlərinin aşağılığını ekspert indiki situasiyada təbii hesab edir: "Bank əgər kredit vermirsə, yüksək faizlə əmanəti niyə cəlb etməlidir ki? Əmanət cəlb etməkdə maraqlı olmayan banklar, təbii ki, getdikcə əmanət üçün daha əlverişsiz şərtlər formalaşdırırlar. Banklar bu gün likvid vəsaitlərini real bazarda qiymətləndirə bilmirlər. Bu vəsaitləri Mərkəzi Bankın depozit hərəracında, Maliyyə Nazirliyinin qiymətli kağızlarında qiymətləndirməyə çalışırlar. Bunlarda da faizlər aşağıdır. Bu halda bankın yüksək faizlə əmanət cəlb edib onu aşağı faizlə qiymətləndirəcəyi real deyil, məntiqsizdir".

Ekspertin fikrincə, mövcud vəziyyətin dəyişməsi üçün qismüddətli dövrdə əsas addım problemlə kreditlər məsələsinin həllidir: "Bu problemin aradan qaldırılması qismüddətli dövrdə nəticə verəcək və bankların kredit verməyə maraqlandıracaq bir addım olar. Orta və uzunmüddətli dövrdə isə görülməli əsas iş bank sektorunun liberallaşdırılması, xarici bankların ölkəyə gəlişinə əlverişli şərait yaradılması olmalıdır. Bu halda biz növbəti dövrlərdə Azərbaycanda daha dayanıqlı bank sektorunun formalaşmasının, rəqabət mühitinin yaranmasının, bankların xərclərinin və kredit faizlərinin azalmasının şahidi ola bilərik".

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsavət"

Saxay Əməkdaşlıq Təşkilatı (ŞƏT) ölkələrinin xarici işlər nazirliklərinin başçıları Azərbaycanın müşahidəçi ölkə statusu alması üçün müraciətinə baxacaqlar. Virtualaz.org "Sputnik"ə istinadən məlumat yayıb ki, bunu ŞƏT-in baş katibi Rəşad Alimov Çində Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin başçısı Elmar Məmmədovla görüşündə deyib. Gözlənilir ki, məsələyə daha ətraflı təşkilatın üzv ölkələrinin Xarici İşlər Nazirləri Şurasının iclasında baxılacaq.

Digər qisim ekspertlər isə hesab edirlər ki, dünyanın iqtisadi nəhəngi olan Çin və hazırda güclü siyasi təsir imkanlarına malik Rusiya kimi dövlətin ŞƏT-də aparıcı olması baxmayaraq, qurumun nə ABŞ, nə də Avropa İttifaqı ki-

lənməsi nəqliyyat sahəsində də yeni imkanlar açacaq".

F.Yusifov qeyd etdi ki, ŞƏT hərbi ittifaq deyil, bu ittifaqın əsas məramı üzv ölkələrin ərazisində sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, geniş məkanda ter-

Azərbaycan daha bir mötəbər

quruma qoşulma ərəfəsində

İqtisadçı ekspert: "ŞƏT kimi nüfuzlu təşkilata üzvlük Azərbaycana yeni imkanlar açacaq"

Xatırladaq ki, Azərbaycan dialoq üzrə tərəfdaş kimi təşkilata qoşulma prosesini 2016-cı ildə başa çatdırıb. Keçən il Hindistan və Pakistan ŞƏT-in tamhüquqlu üzvləri olublar. Müşahidəçi ölkə statusunu isə daha əvvəl Monqolustan, İran, Əfqanıstan və Belarus alıb.

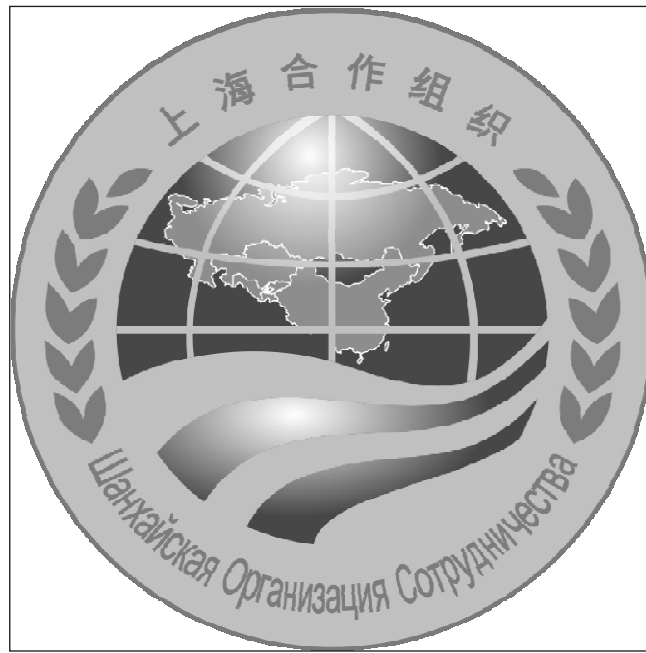
Çin, Rusiya, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan, Pakistan, Tacikistan, Hindistan təşkilatın tam hüquqlu üzvdür. İran, Əfqanıstan, Belarus, Monqolustan və Əfqanıstan isə müşahidəçi statuslu üzvlərdir.

ŞƏT 1996-cı ilin aprelindən Çinin sərhəd problemlərinə həll tapmaq üçün Çin və qonşu dörd dövlətlə birlikdə yaradılmış bir platforma şəklində olub. 2001-ci ilin iyununda isə Özbəkistanın qatılması ilə regional iqtisadi və təhlükəsizlik əməkdaşlıq təşkilatına çevrilmiş beynəlxalq bir qurumdur. Çinin təşəbbüsü ilə ərəşə gəlmiş bu təşkilatın adı da bu ölkənin məşhur Şanxay şəhərinin adından götürülüb. Təşkilata üzv ölkələr 300 milyon kvadrat metr ərazini əhatə edir və Avrasiya qitəsinin 3/5-ünə bərabərdir. 2 milyarddan yuxarı əhaliyə sahib olan bu təşkilat dünya əhalisinin 1/4-ni təşkil edir. 2004-cü ildə Monqolustan və 2005-ci ildə Hindistan, Pakistan və İranın da təşkilata müşahidəçi üzv ölkə olaraq iştirak etməsi ilə adıçəkilən təşkilat artıq Avrasiyanın ən böyük iqtisadi və təhlükəsizliklə bağlı regional təşkilatı halına çevrilib. 19 fevral 2005-ci ildə Bişkekə keçirilən iqtisadi-ticarət nazirləri toplantısında enerji, nəqliyyat, telekommunikasiya, elm və texnologiya, əkinçilik sahələrindəki əməkdaşlıqla əlaqədar qanunvericiliyi təsdiq edilib.

ŞƏT əsasən iqtisadi əməkdaşlıq müstəvisində fəaliyyət göstərir. Bununla belə, qurum yaranandan bu günədək bəzi araşdırmaçılar onu NATO-ya bənzətməyə çalışırlar. Bəziləri isə Rusiya ilə Çin kimi nəhənglərin bir yerdə olduğu ŞƏT-i nə zəmanə NATO-ya rəqabətə girə biləcək bir təhlükəsizlik bloku kimi formalaşacaq birlik olaraq görürlər.

Ekspertlərə görə, NATO ilə ŞƏT-in yaranmasının tarixi, arxa planı və funksiyaları fərqlidir. Ancaq hər xüsusiyyəti ilə NATO ilə eyni səviyyədə qiymətləndirilməsi çətin olmasına baxmayaraq, təşkilatın mövcud quruluşu və həcmi kiçik hesab edilməyəcək vəziyyətdədir. Yeni regional təhlükəsizlik ittifaqının qurulmasının zəmini hazırdır. Tək problem siyasi, iqtisadi və təhlükəsizlik sahəsində qarşılıqlı güvənün çatışmamasıdır.

Əsasən Şərqi ölkələrinin birləşdirən təşkilatla münasibətlərin daha da genişləndirilməsinə təhlilçilər arasında fərqli baxış var. Bəzi təhlilçilər Azərbaycanın iqtisadi əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi üçün bu təşkilatın üzvlüyünə ehtiyac olmadığını, bunun iqtisadi deyil, "siyasi motivli" olduğunu düşünürlər. Buna etiraz edənlər isə addımın uğurlu əməkdaşlıq olduğunu hesab edirlər.

mi böyük iqtisadi potensialı yoxdur. Azərbaycanın bu təşkilata qatılmasının "balanslaşdırılmış siyasəti" davam etdirmək xarakteri daşdığı da bildirilir.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı professor Fikrət Yusifov "Yeni Məsavət"ə şərhində bildirdi ki, Azərbaycan bərabərhüquqlu siyasət yeritmək istəyən hər kəslə əməkdaşlığa açıqdır: "ŞƏT-lə yaxınlaşma nəhəng iqtisadi imkanlara malik Çinlə iqtisadi əlaqələr üçün yeni imkanlar açar. Daha çox beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunmaq öhdəlik deyil, daha sıx və iqtisadi əlaqələr qurmaqdır. ŞƏT-in daha bir nəhəng dövləti Rusiyaya gəlincə, biz onsuz da Rusiya ilə yaxın əlaqələrə malikik. Biz müstəqil dövlətlik və müstəqil də siyasətimizi davam etdiririk. ŞƏT-ə müşahidəçi statuslu üzvlüyümüzün kökündə əsasən iqtisadi əlaqələrin genişləndirməyinə dayandığını düşünürəm. Azərbaycan bərabərhüquqlu siyasət yeritmək istəyən hər kəslə əməkdaşlığa açıq ölkə olduğunu dəfələrlə bəyan edib. Üzvləri İpək Yolu üzərində yerləşən ŞƏT-in Azərbaycanla əməkdaşlığının geniş-

rorizmə, separatçılığa, ekstremizmə və narkotrafikə qarşı mübarizə aparmaq, üzv ölkələr arasında iqtisadi əməkdaşlığı, enerji tərəfdaşlığını, elmi və mədəni əlaqələri inkişaf etdirməkdən ibarətdir: "Azərbaycanın dünya əhalisinin az qala yarısının təmsil olunduğu, ümumi ərazisi Avroasiyanın ərazisinin 60%-nə bərabər olan ölkələrin yaratdığı belə bir nüfuzlu təşkilata müşahidəçi qismində üzv olması ölkəmiz üçün çox önəmli bir hadisədir. ŞƏT-a üzv olmağımız gələcəkdə bizə bu təşkilatın yüksək kürsüsündən üzv ölkələri Ermənistanın ölkəmizə qarşı apardığı işğalçı siyasətinə qarşı birgə mübarizəyə səsləmək şansı verəcək. Eyni zamanda Dağlıq Qarabağda yaramaz erməni separatçılarının əməllərini bu mötəbər təşkilatın müzakirəsinə çıxarmaq və müvafiq qərarların qəbul edilməsinə nail olmaq mümkün olacaq. Dünya iqtisadiyyatının Çin və Hindistan kimi nəhənglərinin bir arada olduğu təşkilatda üzv ölkələrlə iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi şansları daha böyük olacaq. Bu gün Şərqi Qərbin arasında yükdaşıma-ların ən səmərəli yolu məhz Azərbaycandan keçir. Bu yaxınlarda Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsindən sonra Qədim İpək Yolunun orta xəttinin bərpa olunması və "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin tikintisinin başa çatdırılması ilə Azərbaycan Şərqi Qərbi arasında tranzit yükdaşıma-larının böyük bir mərkəzinə çevrilməkdədir. Bu baxımdan da Çin və Hindistan kimi ölkələrin Azərbaycana marağı getdikcə böyüyür. Azərbaycan bütün bu imkanlardan istifadə etməklə beynəlxalq aləmdə həm də öz siyasi çəkisini artırır".

□ Elilər SEYİDAĞA, "Yeni Məsavət"

Tanınmış hüquqşünas-alim, professor İlham Rəhimov "Ekspress" saytına müsahibə verib. "Yeni Müsavat" müsahibəni təqdim edir.

- Azərbaycanın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsinə (KTMT) qoşulması ilə bağlı məsələ yenidən gündəmdədir. Milli Məclisin parlamentlərə rəhbəri, parlamentin Hüquq məsələləri və dövlət quruculuğu üzrə komitəsinin sədri Əli Hüseynli hesab edir ki, Azərbaycanın KTMT-də iştirakına baxılması məqsəduyğun olardı. Azərbaycanın KTMT-yə əvvəlcə müşahidəçi statusu ilə qoşula biləcəyi barədə ehtimallar da səsləndirilir. Sizcə, Azərbaycan indiki durumda KTMT-yə üzv ola bilərmi və bu, bizə nə verə bilər?

- Əvvəla, onu bildirim ki, Azərbaycanın KTMT-yə qoşulub-qoşulmaması ilə bağlı dövlətin rəsmi mövqeyi səsləndirilməyib. Doğrudur, bununla bağlı Azərbaycanda müxtəlif fikirlər var. Amma səhv etməməyə, bu məsələni birinci dəfə Əli Hüseynli gündəmə gətirib. Hesab edirəm ki, bu fikri səsləndirməklə ictimaiyyətin mövqeyini öyrənmək istəyiblər. Digər tərəfdən, bu, ağılabatan məsələ deyil. Müharibə şəraitində yaşayan iki dövlətin eyni hərbi təşkilatda təmsil olunmasını təsəvvürünüzə gətirirsiniz? Məsələn, NATO üzvləri arasında belə dövlətlər yoxdur.

Mən həmişə demişəm, hansısa təşkilata üzv olmaq problem deyil, ən başlıcası, gərəkdir niyyətini biləsən. Gərəkdir əvvəlcədən yaxşıca götür-qoy edək ki, KTMT-yə qoşulmaq Azərbaycanın xeyrinədir, ya ziyanına. Biz müstəqil dövlətlik və müstəqil də qərar qəbul etməliyik, heç kim bizi zorla hər hansı quruma dartıb apara bilməz.

Əgər Azərbaycanın KTMT-də üzvlüyü bizə xeyir gətirəcəksə, bu təşkilata ilk yarananda üzv olmalıydıq. Amma indi istəsək belə, üzv ola bilmərik. Çünki hazırda Ermənistan da bu qurumda təmsil olunur və təşkilatın nizamnaməsinə görə başqa bir dövlət üzv olmaq istəyərsə, üzv ölkələrin hamısının razılığı olmalıdır. Belə bir durumda isə Ermənistan buna veto qoya bilər.

- *El erməni siyasətçilər də Azərbaycanın KTMT-yə ehtimal olunan üzvlüyünü əngəlləmək üçün indidən öz narahatlıqlarını bildirirlər. Onlar bu məsələ ilə bağlı "Ermənistan veto hüququndan istifadə etməlidir" fikrini irəli sürürlər...*

- Təbii ki, Ermənistan Azərbaycanın KTMT-də təmsil olunmasına bir şərtlə razılışar: Azərbaycan Dağlıq Qarabağın "müstəqilliyini" tanısin. Bu isə heç vaxt ola bilməz. Məsələnin başqa bir tərəfi də var. Əgər təşkilat yeni yarananda üzv olmaq istəsəydik, qurumu yarananlar ya hər iki dövlətə "yox" deməliydik, ya da hər iki dövləti üzvlüyə qəbul etməliydik. Ancaq bunun baş verməsi, müharibə şəraitində olan iki ölkənin KTMT-də olması qurumu yarananlara da sərf etməzdi.

- *Amma bəzi deputatlar Qarabağın azad olunması qarşılığında Azərbaycanın KTMT-yə üzv olmasında heç bir təhlükə görmədiklərini bildirirlər...*

- Açıq, məsələyə bu qədər qeyri-ciddi yanaşılacağına inanmıram.

- *Məlum olduğu kimi, sentyabrın 25-də Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycanı səfəri olacaq.*

Bu, iki ölkə prezidentlərinin bu ayda keçirilən ikinci görüşüdür. Görüşləri rəsmi Bakı ilə Moskva arasında dialoqun intensivləşdiyinin göstəricisi hesab etmək olarmı? Rusiya prezidentinin bu səfərindən Sizin gözləntiləriniz nədir?

yan bu danışıqlarda təzədir. Mənim fikrimcə, Putin belə görüş-söhbətlərdə hələlik problemlə bağlı onun fikirlərini öyrənmir.

Ancaq əminəm ki, Paşinyan ictimaiyyətə yönəlik "Mənim tə-

səlahiyyətim olsa da, olmasa da özümə borc bilərəm ki, əlimdən nə gəlsə, onu edəm. Yenə deyirəm: əgər bununla bağlı mənə hər hansı tapşırıq verilsə, onu həyata keçirməyi özümə borc bilərəm. Bir də Qarabağ problemi

Əliyevin tapşırığına əsasən bu sahədə işlərə başlamışıq. Detalları tam açıqlamaq istəmirəm, bircə onu deyə bilərəm ki, uğurlu nəticə əldə ediləcək.

- *Son dövrdə Rusiya ilə Türkiyə arasında bütün istiqamət-*

nız "Azadlıqdan məhrumtəmənin effektivliyi və onun artırılması yolları" adlanır. Azadlıqdan məhrum olan insan, doğrudanmı, islah oluna bilər?

- Mən sovet dövründə sübut etmişəm ki, azadlıqdan məhrum olunan şəxsi islah etmək olar.

"Qarabağla bağlı hansı işlər görürəm, o adam bilir"

İlham Rəhimov: "Putinlə hər dəfə görüşəndə bu haqda da danışırdıq, ona şəxsi mövqeyimi çatdırıram"

"Elmi nailiyyətlərimdən daha çox ləzzət alıram"

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı hansısa yeniliklər ola bilərmi?

- Bu görüşlərin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində hansısa ciddi yeniliklər gətirəcəyinə inanmıram. Sentyabr ayının əvvəlində Azərbaycan və Rusiya prezidentləri Soçidə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı geniş müzakirələr aparıblar. Amma Dağlıq Qarabağ problemi Azərbaycan üçün çox aktual olduğundan bu mövzu daim müzakirəyə çıxarıla bilər.

- *Bir neçə gün əvvəl Putin Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla da görüşmüşdü. Amma bu görüş Paşinyanın ümidlərini puça çıxardı. Elə bundan dərhal sonra, Moskva-da "Mənim təsəvvürümdə Dağlıq Qarabağ Ermənistanın tərkib hissəsidir" kimi sərəsəm bəyanatla çıxış etdi. Sizcə, bu cür bəyanatlar, Qarabağ danışıqlarına son qoya bilərmi?*

- Azərbaycan prezidenti kimi Ermənistanın baş nazirinin də Rusiya prezidenti ilə görüşündə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı problemin müzakirə edildiyi belli məsələdir. Paşinyan

səvvürümdə Dağlıq Qarabağ Ermənistanın tərkib hissəsidir" bəyanatını Putinlə görüşdə də səsləndirib.

- *Münaqişənin həllindən danışırsınız, "bunun həllinin açarı Rusiyadadır" fikri irəli sürürsünüz. Problemi kim həll etməlidir?*

- Bu məsələ ilə bağlı mənim özümə də çoxlu suallar verir: "İlham müəllim, Putinin dostu kimi niyə ondan Qarabağ münaqişəsinin həll etməsini istəmirsiniz?" Həmişə də eyni cavabı təkrarlamaq oluram: axı mən Putinlə bir siyasətçi, dövlət başçısı kimi deyil, daha çox tələbə yoldaşı kimi ünsiyyətdə oluram. Bu cür siyasi müzakirələr aparmaq mənim səlahiyyətimdə deyil. Düzdür, Putinlə hər dəfə görüşəndə bu haqda da danışırdıq, ona şəxsi mövqeyimi çatdırıram. Bir azərbaycanlı kimi Qarabağ problemi, təbii, mənim də dərdimdir. Ancaq bu söhbətlər qeyri-rəsmi xarakter daşıyır. Rəsmi söhbətlər rəsmi adamlar aparmalı olduğundan onunla hansısa məsələ ilə bağlı rəsmi söhbət apara bilmərəm.

Ancaq bir azərbaycanlı kimi

bir adamın səlahiyyəti ilə həll olunan məsələ deyil axı. Digər tərəfdən, bu problemlə bağlı hansı işləri görməliyəm və görürəm, kim bilməlidir, o adam bilir. O ki qaldı münaqişənin açarının Rusiyanın əlində olmasına, həqiqətən Suriya hadisələrindən sonra böyük dövlətlər bu məsələdə bir az geri çəkiliblər. Faktiki olaraq, böyük dövlətlər özləri münaqişənin həllinin açarını Rusiyanın ixtiyarına veriblər.

Görünür, böyük dövlətlər fikirləşirlər ki, bu problem Rusiyaya bağlı məsələdir. Rusiyanın münaqişə olan yerlərdə öz gücünü göstərməsi səbəbindən də fəallıq göstərmirlər.

- *Bəlkə elə bu səbəbdən də Minsk Qrupu münaqişənin həllində zəiflik göstərir. Bəziləri artıq bu qrupun fəaliyyətsizliyini görüb ona ehtiyac olmadığını bildirir. Siz necə fikirləşirsiniz?*

- Minsk Qrupu yarananda Ədalət Partiyasının sədri İlyas İsmayilov demişdi ki, bu qrupdan heç nə gözləməyə dəyməz. Zaman da göstərdi ki, Minsk Qrupunun həmsədrlərinin işi yalnız bölgəyə gəlib-gətməkdən ibarətdir. Perspektivdə də Minsk Qrupunun münaqişənin həlli ilə bağlı hansısa addım atacağına inanmıram.

- *Siz hüquq sahəsində nüfuzlu alim, tanınmış iş adamısınız. Rusiyanın bir sıra aparıcı elmi qurumlarında təmsil olunursunuz. Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin möhkəmləndirilməsində müəyyən əməyiniz var. Sizcə, bu gün Rusiya ilə Azərbaycan arasında əlaqələr yetərlidirmi? Əgər yetərli deyilsə, Siz bu inkişaf perspektivini necə görürsünüz?*

- İndiki dövrdə Rusiya-Azərbaycan münasibətləri ən yüksək səviyyədədir. İki ölkə arasında istər iqtisadi, istərsə də siyasi əlaqələr çox güclüdür.

- *Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin fəaliyyəti dayandırıldıqdan sonra Moskva-da azərbaycanlıların yeni diaspor təşkilatının yaradılacağı gözlənilirdi. Ancaq bu gündə də yeni qurumun yaradılması nədənsə yubanır. Bununla bağlı hər hansı bir məlumatınız varmı?*

- Var, təbii ki. ÜAK-ın fəaliyyətinin ləğvindən sonra Rusiyada yeni diaspor təşkilatının formalaşdırılması ilə bağlı birbaşa Azərbaycan prezidenti İlham

lərdə tarixdə görünməmiş yaxınlaşma var. Bu əlaqələrin inkişaf etdirilməsində Sizin də müəyyən əməyiniz olduğunu məlumatlıyıq. Bu barədə bəlkə bir qədər ətraflı danışsınız?

- Rusiya-Türkiyə münasibətləri Putin hakimiyyətə gəldəndən sonra istiləşməyə başlayıb. Rusiya prezidentinin Türkiyəyə səfərindən öncə Dumanın bir qrup deputatının Türkiyəyə, eləcə də Türkiyə deputatlarının Rusiyaya səfərlərini mən təşkil etmişdim. Təbii ki, bütün bunlar Putinin razılığı əsasında olub. Rusiya-Türkiyə münasibətləri nə qədər yaxşı olsa, bundan Azərbaycan da xeyir görə bilər. Bizim məqsədimiz də budur ki, Türkiyə Rusiya vasitəsilə Ermənistanı təsir edə bilsin. Qarabağ münaqişəsinin həllində Türkiyənin də sözü olsun.

- *Zaman-zaman Azərbaycanda ölüm hökmünün bərpası məsələsi gündəmə gəlir. Necə düşünürsünüz, bu, cəza növü bərpə olunmalıdır və niyə?*

- Başa düşürəm ki, hazırkı dövrdə ən dəhşətli, ən ucuz və iyrənc cəza növü olan ölüm cəzasının əleyhdarı kimi çıxış etmək daha rahatdır. Lakin bu cəza növünün əleyhinə çıxış edən ən görkəmli alim və mütəfəkkirlər bu mövzuların düzgünlüyünə müəyyən dərəcədə şübhə ilə yanaşdıqlarını ifadə ediblər. Mən isə əxlaqi baxımdan ölüm cəzasını inkar edərək, prinsipcə, bu cəzanın faydasız, ədalətsiz olması, müasir reallığımızda isə təəssüf ki, hələ də rast gəldiyimiz amansız qətl cinayətləri ilə mübarizədə ona ehtiyacın olması ilə bağlı irəli sürülən fikirlərə daha dərin şübhə ilə yanaşıram.

Əxlaqilik nöqtəyi-nəzərindən ölüm cəzasını inkar etməklə yanaşı, bu cəza tədbirinin ən yüksək qorxu yaratma xassəsinə malik olduğunu təsdiq edirik. Çünki real ictimai həyatda əxlaq prinsipi ilə yanaşı, sağlam düşüncə prinsipi də hökmranlıq edir. Ona görə də ağırlaşdırıcı hallarda törədilən və ağır nəticələrlə müşayiət olunan qəsdən adamöldürmə cinayətlərinə görə qeyri-müəyyən müddətə ölüm cəzasının saxlanılmasını məqsəduyğun, ədalətli və deməli, əxlaqi olduğunu qeyd edirik.

- *Siz postsəviet məkanında ən gənc elmlər doktoru olmusunuz və doktorluq dissertasiya-*

Bilirsiniz, o vaxt yalnız sovet ədəbiyyatı oxuyurdun, ondan yararlanırdın. Sovet dövründəki islahat əmək müəssisələrində azadlıqdan məhrum olunan insanların əməyə cəlb edirdilər. Amma indi bu, çox çətin məsələdir. Elə bir şərait yoxdu ki, islahat əmək müəssisələrində onları əməyə cəlb etsinlər. Əmək olmayan yerdə islahatdan söhbət gedə bilməz. İnsan özü özünü islah etməlidir.

- *Elmi bütün məşğuliyyətlərdən cəlb edici sayırsınız. Nüfuzlu bir elm adamı kimi bu gün Azərbaycan elminin vəziyyəti Sizi qane edirmi?*

- Bəli, mən özümü həmişə elm adamı kimi hiss etmişəm və edim, elmi nailiyyətlərimdən daha çox ləzzət alıram. Hər dəfə yeni kitabım çıxdanda inanırı ki, çox böyük zövq alıram. Sualınıza ikinci hissəsinə gəlincə, tam səmimi cavab verəcəyəm: təəssüf ki, məşğul olduğum sahə üzrə, vəziyyət yaxşı deyil (gözünü masanın üstündəki kitablara zilləyib susur).

- *Və belə bir vaxtda Siz regionda bir ilki imza ataraq, Bakıda "Hüquq ədəbiyyatı" kitab evini açdınız...*

- Həmin kitab evinə başqa ölkələrdə çap olunmuş kitabları gətirirəm. Əlaç tələbələrə, professorlara kitablar böyük güzəştlərlə verilir. Yetər ki, tələbə oxuduğu ali məktəbdən əlaç olmasını təsdiqləyən sənəd gətirsin. Amma nədənsə kitabın marağı azalıb və bu hal getdikcə artır. Bu gün əksəriyyət elmin ləzzətini bilmir, bunu dadmaq istəmir. Mən ona görə alimdirdim, ona görə elmlə məşğul olurdum ki, bundan özüm zövq alıram.

- *Rəhbərlik etdiyiniz Qara dəniz və Xəzər dənizi Regionu Ölkələri Hüquqşünasları Assosiasiyasının fəaliyyəti barədə nə deyə bilərsiniz? Qarşıda hansı tədbirləriniz var?*

- Qara dəniz və Xəzər dənizi Regionu Ölkələri Hüquqşünasları Assosiasiyası oktyabrın 8-də "Beynəlxalq terrorizm və müasir şəraitdə ona qarşı mübarizə" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirəcək. Tədbirə Azərbaycanla yanaşı, Türkiyə, Rusiya, Qazaxıstan, Bolqarıstan və eləcə də digər Avropa dövlətlərindən tanınmış hüquqşünaslar iştirak edəcək. Hazırda həmin tədbirin təşkilatçılığı ilə məşğuluq.

“Azərbaycan Beynəlxalq Bankı” ASC-nin sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyevin həbsdə aclıq aksiyasına başladığı bildirilir. Məlumatla görə, Cahangir Hacıyev ona təzyiqlərin artmasına etiraz edir. “Son vaxtlar Cahangir Hacıyevə qarşı münasibətlər daha da sərtləşib. Qanunsuzluq baş alıb gedir. Ailə üzvləri ilə görüşməyə imkan verilmir, telefon danışıqları hüququndan məhrum edilib. Hətta onun üçün aparılan yeməyin qəbuluna da qadağa qoyulub. O da özünə qarşı qanunsuzluqlara etiraz olaraq, aclıq etmək qərarına gəlib. Adami ən adi hüquqlarından da məhrum ediliblər” - deyərək, Cahangir Hacıyevin yaxınları AzadlıqRadiosuna bildirişlər.

Həmin yazıdan sitat: “Beynəlxalq Bankda Cahangir Hacıyevlə qudası Eldar Mahmudovun qurduğu “hürümçək toru”nu tam açmaq mümkün olmayıb. Bu səbəbdən Cahangir Hacıyevlə bağlı istintaqın bitdiyini demək olmaz. Yada salaq ki, bu ilin yanvarında onun ən

sində Rusiyanın dövlət bankı olan “Sberbank” və “Franklin Templeton Investment Management Limited” şirkətinin (FTİML) banka qarşı iddialarını təmin edib.

Restrukturizasiya Azərbaycan qanunvericiliyi çərçivəsində həyata keçirilərək 2018-ci ilin 30 yanvar tarixin-

Cahangir Hacıyevə yeni ittiham və həbsdə aclıq keçirir iddiası

Sabiq bankirin qudası Eldar Mahmudov onu problemlər bataqlığından niyə çıxarmır?

“Yeni Müsavat” Cahangir Hacıyevin ailə üzvlərinə və vəkəllərinə müraciət edərək son durumla bağlı açıqlama almaq istəyib. Lakin telefon zənglərimiz cavabsız qalıb.

Penitensiar Xidmət isə təcridxanada C.Hacıyevin təzyiqlərlə üzləşməsi, hüquqlarının pozulması barədə deyilənləri qəbul etmir. Qurumun ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Mehman Sadiqov deyib ki, başqa məhkumlara münasibət necədirsə, Cahangir Hacıyevlə də o cür davranılır: “Bizim üçün onun digər məhkumlardan fərqi yoxdur. Hamıya necə, ona da elə. O da daxili intizam qaydalarına əməl etməlidir. Qanunvericilikdə məhkumlar üçün nə qədər görüş, telefon danışıqları nəzərdə tutulubsa, o da o qədər istifadə edir”.

Mehman Sadiqov əlavə edib ki, Cahangir Hacıyev aclıq etsəydi, yəqin ki, Penitensiar Xidmətin bundan xəbərləri olardı.

2015-ci ilin dekabrında həbs edilən Cahangir Hacıyev mənim səmərə, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etmə və başqa əməllərdə suçlanaraq, 15 il azadlıqdan məhrum edilib. Ancaq o, ittihamları qəbul etmir.

Cahangir Hacıyevdən sonra da Beynəlxalq Bankın ətrafında qalmaqlar bitməyib. Ötən il Azərbaycan Beynəlxalq Bankı 3 milyard 300 milyon dollar borcunun restrukturizasiyasından ötrü Nyu-Yorkda məhkəməyə müraciət edib. Bundan sonra onun öhdəlikləri dövlətə ötürüldü. (Restrukturizasiya kreditin və onun qaytarılma şərtinin dəyişdirilməsi deməkdir). Cahangir Hacıyevə qarşı yeni cinayət işi bu faktla bağlıdır. Cahangir Hacıyev yenə də külli miqdarda mənim səmərədə ittiham edilir. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsi-

nin 179.3.2-ci (külli miqdarda mənim səmərə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Həbsdəki bankir ABB-nin Moskva filialındakı yeyintilərlə bağlı dindirilib. Cahangir Hacıyevin bankın pulunu öz şəxsi mənafehləri üçün mənim səmərəyi iddia olunur. Hazırda istintaq bankdakı sənədlər və pul köçürmələri əsasında araşdırmanı davam etdirir.

Əvvəlki istintaq işdə Cahangir Hacıyevin 2001-2015-ci illərdəki fəaliyyətini araşdırıb. Sonradan iş məhkəməyə göndərilib və bununla bağlı ittihamedicini hökm çıxarılib.

“Yeni Müsavat” bu ilin martında sabiq bankirə qarşı yeni ittihamlarla bağlı yazı dərc etmişdi. “Cahangir Hacıyev yenidən istintaqa cəlb edilir - “Hürümçək toru” əməliyyatı” (http://musavat.com/news/cahangir-haciyevenenidən-istintaqa-cəlb-edilir-horumcek-toru-emeliyyati_509050.html) sərliövəl yazıda ABB-dən “buxarlanmış” pullarla bağlı qeyri-rəsmi və rəsmi üsullarla axtarışların davam etdirildiyi haqda məlumat verilir.

yaxın adamlarından hesab olunan Emin Sadiqov qonşu ölkələrdən birində yaxalanıb və Bakıya ekstradisiya olunub. İstintaqın versiyasına görə, Emin Sadiqov Cahangir Hacıyevin və Beynəlxalq Bank işi üzrə əsas fiqurantlardan biridir, bankın talaşmasına yönəlmiş maliyyə maxinasialarının birbaşa iştirakçısıdır. E.Sadiqov konkret olaraq Qazaxıstanda neft yatağının istismarına yönəlmiş investisiyanın mənim səmərəsində ittiham olunur. Söhbət Azərbaycan Beynəlxalq Bankının Rusiyadakı törəmə bankı “MBA-Moskva” tərəfindən ayrılmış 60 milyon dolların mənim səmərəsindən gedi. Habelə Emin Sadiqov “MBA-Moskva” bankına veksellərin satışında dələduzluq əməlinə yol verib. Maraqlıdır ki, elə yanvar ayında hüquq-mühafizə orqanları sabiq milli təhlükəsizlik naziri, C.Hacıyevin qudası və biznes şəriki Eldar Mahmudovun ortaqlarından biri Sahib Ağayev də Qazaxıstanda saxlayaraq, Bakıya gətiriblər. İqtidarın C.Hacıyevə olası qəzəbi bunlarla da bitmir. Məlumdur ki, London Ali Məhkəməsi Azərbaycan Beynəlxalq Bankının (ABB) öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiyası çərçivə-

də yekunlaşmalı idi. Ali Məhkəmənin sənədlərinə əsasən, moratorium məhkəmənin qərarı olmadan kreditörə ABB və ya onun əmlakına qarşı hər hansı bir tələb irəli sürməyə və ya bu tələbi davam etdirməyə icazə vermir. ABB öhdəliklərin restrukturizasiya müddətinin uzadılması ilə bağlı məhkəməyə müraciət etsə də, “Sberbank” və FTİML London məhkəməsinin 18 yanvar tarixli qərarını əsas götürərək buna qarşı çıxıb. Ekspertlərin sözlərinə görə, məhkəmə iddiaları üzündən restrukturizasiya planı baş tutmasa, 3,3 milyard dolları Azərbaycan hökuməti ödəməyə məcbur olacaq”.

ABB ilə bağlı daha bir bəd xəbər qonşu Gürcüstandan gəlib. 2007-ci ildən fəaliyyətdə olan ABB Gürcüstan nümayəndəliyinin də ləğv olunması prosesi başlayıb. Artıq Gürcüstanın Milli Bankı “ABB Gürcüstan”a ləğvedici göndərmişdir. “ABB Gürcüstan” bu vaxta qədər özünü ləğv etmə rejimində olub və bir neçə ay ərzində portfel şirkət tərəfindən idarə olunub. Hazırda bankda 100 min ləri ödənilməmiş kredit və müştərilərin hesablarında tələb olunmayan depozitlər qalıb. “ABB Gürcüstan” artıq podratçı şirkət seçərək iş adamı Vano Çxartışvilinin ailəsinə (3 mln. ləriyə yaxın) və səhmdarlarına öhdəliklərini ödəyib. ABB Gürcüstan və Rusiya bazarlarını tərk etmək barədə qərarı bu ilin martında qəbul edib. Bu qərardan sonra Cahangir Hacıyev Rusiya nümayəndəliyindəki maxinasialarla bağlı ittihamlarla üz-üzə qalıbsa, onun Gürcüstan nümayəndəliyi ilə bağlı da istintaqların suallarını cavablandırmaq zorunda qalacağı gözlənilir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV,
“Yeni Müsavat”

İşdən çıxarılan Abid Şərifov daha danışmaq istəmir

“Zamanında çox açıqlamalar vermişəm, daha bəsdir...”

“79 yaşım var və artıq yaşlı adamam. Səhhətimdə də heç bir problem yoxdur. Hazırda pensiyaçıyam. Başqa heç bir işlə də məşğul olmuram. Ancaq istirahət edirəm”.

Bunu modern.az-a açıqlamasında baş nazirin sabiq müavini Abid Şərifov deyib. Baş nazirin sabiq müavini mətbuatda onun səhhətində problem olduğu və bununla əlaqədar xaricə göndərildiyi barədə yazılanlara etiraz edib: “Demək istəyirəm ki, hazırda evdəyəm və səhhətim normaldır. Nə vaxtsa da xaricə getmək fikrim yoxdur. Mənim xaricə nə işim var? 23 il dövlətin bir vəzifəsində vicdanla işləmişəm və bundan sonra da vicdanlı olacağam”.

Abid Şərifov onun keçmiş vəzifəsini hazırda icra edən baş nazirin müavini Hacıbala Abutalıbovun fəaliyyəti barədə danışmaq istəmədiyini deyib: “Bu, mənim işim deyil. Mən tövsiyə verə bilmərəm. Hacıbala müəllimin fəaliyyətini mən yox, prezident qiymətləndirə bilər, bir də vətəndaşlar. Ancaq əsas cənab prezidentdir. Bu məsələ daha mənlilik deyil”.

A.Şərifov bundan sonra mətbuatla sıx təmasda olmaq istəmədiyini qeyd edib: “Mətbuata açıqlamalar vermək istəmirəm. Zamanında çox açıqlamalar vermişəm. Daha bəsdir...”

Axtarışda olan tanınmış bank sədri həbs olundu- 20 milyonluq mənim səmərə

Azərbaycanın banklarından birindən on milyonlarla manat mənim səmərədə ittiham olunan bankir Moskvada həbs edilib.

Virtualaz.org Rusiya qaynaqlarına istinadən xəbər verir ki, “Nikoil Bank”ın idarə heyətinin keçmiş sədri, 60 yaşlı Vasili Xamaza sentyabrın 17-də Qaribaldı küçəsində saxlanılıb. O, Omsk vilayətinin sakinidir və həm Rusiyada federal axtarışda idi, həm də Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən beynəlxalq axtarışda verilmişdi.

Vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadədə, mənim səmərədə ittiham olunan bankirin barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Onun Azərbaycana ekstradisiyası məsələsinə baxılır.

Lakin Xamaza Rusiya vətəndaşdır və onun bu ölkədə mühakimə ediləcəyi istisna deyil.

Vasili Xamaza “Nikoil Bank”a 2005-2017-ci illərdə başçılıq edib. Onun barəsində Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları 2017-ci ildə cinayət işi qaldırıb. Xamaza banka məxsus 20 milyon manata yaxın vəsaiti mənim səmərədə ittiham olunur. Lakin KİV-lər mənim səmərənin həcmindən daha böyük ola biləcəyi haqda yazıb.

AXCP sədri Əli Kərimlinin sabiq müşaviri Sahib Kərimlinin Bakıda keçirilən paradından sonra facebook profilində paylaşdığı status qalmaqal yaradıb. S.Kərimli ənənəvi müxalifət liderlərini siyasətdən getməyə çağırıb.

Sitat: "Başda Əli Kərimli olmaqla xalq hərəkatından doğulan partiyaların iddialı müxalifət liderləri siyasi postlarından getməlidir. İddialarını saxlamaqlarına qarışmaq olmaz, onların haqqıdır. Məhz Heydər Əliyevə və İlham Əliyevə belə böyük fərqlə və faktla uduzduqlarına görə getməlidir. Milli Təhlükəsizlik Konsepsiyasında Türkiyə üzərindən Avroatlantik dünyaya açılacağımızı yazmışıq. YAP və klassik müxalifətin ortaq mövqeyi idi. Türkiyədəki rejimlərin fərqi asılı olmadan, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə ordu çağırdı, dövlət qurdu, Heydər Əliyev Türk şahinlərini çağıraraq İrənin təyyarələrini qovdu, İlham Əliyev də parad keçirir. Siz isə dinc əhalini çıxarmağa helikopter belə ala bilməmişdiniz. Bir cəbhəçi, bir müsavətçi görmür ki, Türkiyədə onları tanıyan yoxdur?"

S.Kərimli aznews.az-a açıqlamasında onu da vurğulayıb ki, AXCP və ya Müsavatın zamanında Türkiyə ilə ciddi siyasi əlaqələrinin olmasına baxmayaraq, bu gün onlar Türkiyə-Azərbaycan siyasi əlaqələri kontekstində heç bir əhəmiyyət kəsb eləmir: "Bu da bir cəbhəçi olaraq məni ciddi şəkildə narahat edir. Bugünkü müxalifət heç bir yadqalan iş görə bilməyib. Söhbət Əli Kərimlinin siyasətdən uzaqlaşmasından getmir. Bu adam xalq hərəkatından qalmaqalda rüşeym olan AXCP sədrliyindən getməlidir".

Sabiq AXCP funksionerinin bu fikirləri ilə bağlı ənənəvi müxalifətin liderlərindən sayılan ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu "Yeni Müsavat"a bunları deyib: "Bu hərbi parad ermənilərə bir gövdə göstəricisi idi. Azərbaycan müxalifətinin acığına keçirilən parad deyildi ki, desinlər müxalifət uduzdu. Digər tərəfdən, bu, Azərbaycan dövlətinin paradı idi. Xalqımızın böyütdüyü övladların

Müxalifət liderlərinə istefa tələbi aranı qatdı

Sərdar Cəlaloğlu: "Buna Sahib Kərimlinin siyasi çəkisi çatmır"

işitirəni ilə o parad keçirildi. Bu ordu iqtidar və müxalifətin övladlarından, qohum-əqrəbələrindən və yaxınlarından ibarətdir. Aprel döyüşlərində Lələpədə qazanılan uğur zamanı bir klassik müxalifət lideri kimi qarşıdaşım oğlu şəhid oldu. Özü də tank qoşunları mayoru idi. Əslində Azərbaycan müxalifəti uduzmayıb. Sadəcə olaraq, müxalifət kimi qarşıma qoyduğumuz məqsədlərin bir hissəsini yerinə yetirə bilməmişik. Onun da obyektiv və subyektiv səbəbləri var. Bunun subyektiv səbəblərindən biri də Azərbaycan xalq hərəkatında və sonrakı dövrdə Sahib Kərimli kimi sa-

vadsız, əqidəsini, mövqeyini dəyişən insanların çox olmasıdır. O zaman zahirən göründü ki, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası iqtidara yaxındır, həmin vaxt Sahib Kərimli Şəkidən gəlib Bakıda mitinqlər aparırdı. Amma indi AXCP-nin şansları bir qədər az görünür, mövqeyini, cəbhəsini dəyişib, Sahib Kərimli hərəkatə keçərək Əli Kərimlinin, İsa Qəmbərin və Sərdar Cəlaloğlunun istefasını tələb edir. Əvvəla, onun deyim ki, Azərbaycan iqtidarının müxalifətə qarşı apardığı mübarizə metodlarından biri o idi ki, müxalif liderlər yaşlanıblar, tutduqları postları tərk etməli və onları gənclər əvəzlə-

məlidir. Zaman göstərdi ki, hər bir müxalif lider öz postunu tərk etdiyi zaman həmin partiya məhv olub getdi. Bunu həm Müsavat, həm AXCP, həm AMİP, həm ALP, həm də ADP kimi qurumların təcrübəsi göstərdi. İndi də ömrünü bu xalqa sərf edən şəxslərin siyasətdən getməsi tələbləri var. Bunlara lazımdır ki, elə şəxslər siyasətə gəlsinlər ki, onların xalq hərəkatından xəbərləri olmasın, rus istismarının nə olduğunu bilməsinlər. Beləliklə, daha asan bir zəmində öz bildiklərini etsinlər. Sahib Kərimlinin də bu bəyanatı bununla bağlıdır".

S.Cəlaloğlu onu da qeyd etdi ki, Sahib Kərimli onları lider seçməyib ki, onun sözləri ilə hərəkat etsinlər: "Demokratiyada belədir, hər bir şəxs öz müstəqil qərarı ilə siyasətə gələ və gedə bilər. Kim istəyirsə istefa verib getsin, kimsə də istəmə qalsın. Bunun Sahib Kərimliyə heç bir aidiyyəti yoxdur. O, yalnız özünün siyasətdə iştirakı ilə bağlı qərar verə bilər. Başqalarına o yol göstərə bilməz. Buna onun siyasi çəkisi də çatmır".

□ **Cavansir ABBASLI,** "Yeni Müsavat"

Paşinyana Yusif Sərrac aqibəti görünür

Xalid KAZIMLI

Yusif Sərrac yaxşı adam idi, sadəcə peşəsi vardı, başını do-landırır, hakimiyyət, vəzifə iddiası yoxdu, amma iş elə gətirdi ki, bir gün padşah oldu (M.F.Axundovun "Aldanmış kəvəkib" romanının qəhrəmanı).

Bunu başqaları düzdü-qoşdu, çünki taxt-taca təhlükə yaranmışdı, kiminsə başı getməliydi, münəccimlər, üləmalar və vəzirler əsl padşahı gizlətdilər, onu seçdilər.

Yusif Sərrac hakimiyyətdə qısa müddət oldu, xeyli iş gördü, amma vaxtı gələndə məmurlar, müftəyənlər, illərlə xalqa ağalığ edənler onu devirdilər, köhnə padşahın hakimiyyətini bərpa etdilər.

Hazırda dövrümüzün Yusif Sərracı Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyandır.

Keçən il bu vaxt onun baş nazir olacağı nə özünün, nə prezident Serj Sarkisyanın, nə Vladimir Putinin, nə də başqalarının ağılına gəlməzdi.

Ancaq iş elə gətirdi ki, keçmişdə müxalif ovqatlı jurnalist olmuş Paşinyan indi baş nazirdir, erməni mülkiyyətinin taxt-tacına yiyələnib.

Düzdür, Yusif Sərracdan fərqli olaraq, onun hakimiyyət ambisiyası vardı, deputat idi, amma keçən il bu vaxt şansı yox idi. Bu il isə əlində real hakimiyyəti var, amma hakimiyyətdə duruş gətirmək şansı yoxdur.

Ona görə də adam hazırda çabalayır. Bu bataqlıqda çabalamaq kimi bir şeydir, tərpendikcə dərinə gedir.

Öz zamanında Yusif Sərrac hakimiyyətini qorumaq üçün çabalamamışdı, köhnə şahın əyan-əşrafı qiyama qalxanda taxt-tacı onlara verib yoxa çıxmışdı.

Paşinyan isə müqavimət göstərir, çarpışır, Yusif Sərrac olmaq istəmir.

Adamın gah sülhsevər, gah militarist olması bu üzündür. O, hansı obrazının xalqa daha çox xoş gələcəyini test edir, konyukturaya uyğunlaşmağa çalışır.

Bir zamanlar onunla (o, jurnalist olanda) görüşən azərbaycanlı jurnalistlərin sözlərinə görə, həmin vaxt Paşinyan erməni həmkarlarının şovinizminə, fanatikliyinə gülürmüş, onları ələ salmış.

Ancaq indi o özü şovinistlik etməyə məcburdur, çünki erməni ictimai düşüncəsi elədir ki, öz başında yalnız şovinist rəhbər görmək istəyir. Ermənilərə liberal-demokrat liderlər lazım deyil.

Əgər ermənilər hakimiyyətə yeni gələn rəhbərin qonşularla uzun sürən düşmənçiliyə son qoymasını istəsəydilər, Paşinyan sülhməramlı olacaqdı. Startda onun bu sayaq çıxışları oldu, ancaq davam edə bilmədi.

İndi Paşinyan özü üçün hörülən torun içindədir. Onun yaranmış rəqibləri (Sarkisyan və Köçeryan) artıq əl-qollarını sallayaraq öz acı sonlarını gözləmək istəyiblər, fəallaşdırlar, tərəfdarlarını cəm edir, aktivləşdirirlər.

Sarkisyan və Köçeryanın "dayı"ları çox güclüdür və onlara tam dəstək verirlər. Rusiya prezidenti Putinin Ermənistanda səfərdə olarkən bu iki şəxslə görüşəcəyi barədə xəbər də sıradan mesaj deyil.

Bu, o deməkdir ki, son 20 ildə Ermənistanda işlənmiş, kötöklənmiş klan hələ çox güclüdür və ona batmaq tək Paşinyanın gücü daxilində deyil.

İndilikdə o, öz gücünü yalnız sadəcə xalqdan alır, arxasında xarici dövlətlər, milli burjuaziya, geniş siyasi partiyalar bloku yoxdur.

Xalq kütlələri isə çox tez-tez fikirlərini dəyişə, ən xırda bir şeydən umsuq duruma düşə və dünən böyük hay-küylə hakimiyyətə gətirdiyi şəxslərin arxasından qaça bilirlər.

Ermənistanda bu proses hələ tam sürət götürməyib, ancaq onun başlaması ilə bitməsi bir olacaq, bir neçə ayın içində məsələ həll olunacaq.

Paşinyanı yalnız möcüzə, bir də yaranmış tarixi fürsətdən napoleoncasına yararlanması xilas edə bilər.

Tarixdən xatırlayırsınızsa, Fransa respublikasının direktorlarından biri olan Napoleon Bonapart hakimiyyəti tam ələ keçirmək üçün bu yolda ona mane olan parlamentə hücum təşkil etmiş, deputatları qovmuş, daha sonra öz diktaturasını qurmuşdu.

Erməni Sərracda isə nə belə bir güc var, nə də vətən qarşısında hansısa şücaəti, xidməti. O, hazırda az qala hər gün parlamentlə qovğa-mərkəyə çıxmaqdadır.

Ona görə də biz bu gün Ermənistanda qaynayan qazandan 5-6 müxtəlif səciyyəli xəbərlər ala-ala qonşu və düşmən ölkəni yırgalayın təlatümə tamaşa edir və tamaşının sonunu gözləyirik.

Bizdə bənzər hadisələr baş verəndə onlar bundan ustalıqla yararlanmışdılar. Biz necə edəcəyik, bilinmir.

Yeri gəlmişkən, zamanında Gürcüstanda və Azərbaycanda da "Yusif Sərrac vaqiələri" yaşanıb.

Müxalifəti ancaq müharibə birləşdirə bilər

Milli Şura təmsilçisi: "Müharibə təhlükəsi yaranarsa, birgə fəaliyyət göstərmək mümkündür"

"Müsavat Partiyası bütün siyasi təşkilatlarla və partiya-larla funksional əməkdaşlıq təklifini çoxdan irəli sürüb". Bunu modern.az-ın Milli Şura və Müsavat Partiyasının əməkdaşlıq edib-ətməyəcəyi barədə sualına cavab olaraq Müsavat Partiyası İcra Aparatının rəhbəri Gülağa Aslanlı bildirib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan üçün önəmli olan məsələlərlə bağlı siyasi təşkilatlar müraciət edəcəyi təqdirdə məsələyə baxıla bilər: "Sö-

zügen müraciətlər, əməkdaşlıq təklifləri partiya daxilində müzakirə edilib, cavab verilməlidir. Siyasi situasiya yetişdikdə təşkilatlar bir-biri ilə hər hansı məsələnin müzakirəsini apara bilərlər. Hazırda isə Milli Şura tərəfindən müraciət, əməkdaşlıq təklifi edilməyib".

Milli Şuranın Koordinasiya Şurasının üzvü Eldəniz Quliyev isə hesab edir ki, mübarizənin müsbət nəticə verməsi üçün sağlam düşüncəli siyasi qüvvələrlə birlik nümayiş etdi-

rilməlidir: "Müsavat Partiyası Milli Şuranın tərkibində olub və sonradan qurumdan uzaqlaşdı. Hazırda əməkdaşlıq məsələsi nə dərəcədə realdır, deyə bilmərəm. Buna baxmayaraq, əvvəlki mitinqlərdə Müsavat Partiyası və Milli Şura birlik nümayiş etdirib. Ona görə Milli Şura birliyə gedən yolda indiye qədər də addımlar atıb və atacaq. Ölkənin siyasi gündəmində gözlənilməz hadisələr baş verərsə, yaxud müharibə təhlükəsi yaranarsa, təbii olaraq,

birgə fəaliyyət göstərmək mümkündür. Cəbhədə gərginlik olarsa, müxalifət və iqtidar, ümumiyyətlə, bütün siyasi partiyalar mütləq həmrəylik nümayiş etdirməlidir. Çünki vətən, torpaq, namus məsələsi müzakirə mövzusu deyilsə, fikir ayrılığına yol verilməməlidir".

Qeyd edək ki, Müsavat Partiyası 2013-cü ildə keçirilən prezident seçkilərindən sonra Milli Şuradan ayrılıb. Buna səbəb qurum daxilindəki fikir ayrılıqları olub.

Elə bil bu vətən ancaq nazirlərindir

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Satqın kim deyilir?"

Elə yalnız cəbhədə əlini qaldırana?

Bəli, yalnız cəbhədə əlini qaldırana!

**Cahan - vuruş meydanı, biz əbədi cəbhədə,
Bu cəbhədə üz-üzədir, qeyrətli də, ... də"**

(Xəlil Rza Ulutürk)

Vayenkomat idarəmizin keçmiş müdiri Əliəğa müəllim (idarəyə ruslar Bərdəyə hücum edən 943-cü ildən ta 2009-cu ilə - Azərbaycanla Tuvalu dövləti arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasına qədər başçılıq etmişdir) məmur uşaqlarının əsgərliyi təmasında danışarkən yüksək həvəslə qeyd etmişdir ki, o, komissar işlədiyi vaxtlarda nazir balaları ancaq cəbhə bölgəsində xidmət etmişdir. Bundan sonra Əliəğa müəllim bir batalyonluq nazir uşağının adını sıraya düzüb jurnalistin gözüne soxmuşdur. Möhtəşəm siyahı idi, mən də baxıb heyran qaldım. Heç şübhəsiz, bu gənclər hamısı ön cəbhədə qulluq ediblər, hər biri xidmətdən "KamAZ dolusu erməni qulağı ilə" (İsgəndər bəy demişkən), ya da ən azı dörd-beş düşmən tankının turtillərini qənimət kimi boğazlarına dolayıb qayıtmışlar. Bəzi nazir uşaqları isə indiyə qədər cəbhədən geri qayıtmayıblar, partizan paltarları geyinib Ağdərə meşələrində vuruşurlar (elə o səbəbdən Paşinyan oğlunu əks istiqamətdə, Cəbrayıl da gizlətməmişdir). Çünki vətən dardadır, ya Qarabağ, ya ölüm, başqa yolu yox artıq! Əgər sən nazir arvadı olan anana "Oğlun əsgər gedir, sevin, ey ana" deyibən cəbhəyə getmişsən, Topxanadakı armud ağacı isə hələ də düşmən caynağı altındadırsa, necə geri dönmək olar? Mümkünsüz şeydir. Məndə olan çox sekretni məlumata görə, Dilqəmlə Şahbaz əslində adını burada çəkmək istəmədiyim (hərbi sirdir) bir məmurun partizan savaşı apararaq oğlunu Sərsəngin üstündən tapıb götürmək üçün gedibmiş. Nə qədər ələyiblər uşağı qayıtmaq istəməyib, axırda səs-küyə ermənilər gəlib bunları tutubdur. Belə şeylər çox olur, hamısını indi yazı bilmirik. Vaxt gələcək bunlar hamısı hər bə tariximizə şanlı, qızıl, platin hərflərlə həkk olunacaqdır. Sözləşməsi, Mixaylonun qəhrəmanlıqlarını da Sovet xalqı yalnız 1950-ci illərdə öyrənmişdi - müharibə qurtarandan 5-6 il sonra. Ona qədər hamı elə zənn edirdi Mehdi Hüseynzadə faşistlərə əsir düşmüş bir xaindir. Ancaq indi, namxuda, kinosu da var.

Ümumiyyətlə, bizdə nazir uşaqlarının cəbhədə qulluq etməsi heç vaxt ciddi problem olmayıb, bu temanı qaldırmağın mənasızlığını hamımız yaxşı dərk edirik. Əksinə, bizdə sadəcə camaatın, qara millətin uşaqları cəbhə xəttinə getmək istəmir! Problem budur. Hələ indiyə qədər cəbhədə bir müəllimin, fəhlənin, kəndlənin, taksici şoferinin, qul bazarında laqonda işlədinin, nə bilim, bit bazarında geyilmiş corab satanın uşağına rast gəlinməyibdir. Əclaflar (üzr istəyirəm oxuculardan, ancaq neyləyim, patriotizmdən yazanda özümü idarə eləyə bilmirəm) cəbhə xəttinə getmək istəmir! Zorla tutub aparanda da bəzən qaçırlar. Bunlar cəhənnəmə, görürsən adam ikiqat yetimdir, nə ata var, nə ana, ancaq cəbhəyə getmir. Bəs yaxşı, vətəni haçana qədər nazirlər qoruyacaqdır? Niyə biz ölmürük? Bu nə həyatdır yaşayırıq? Sabah da Qarabağ tam qayıdanda həşir qoparıb torpaq payı istəyəcəklər. Anar müəllim AYB üzvü dostu Cəmil müəllimlə həmmüəllif yazdığı "Dədə Qorqud" dastanında belələrinə yaxşı tənqid etmişdir "Torpağı qorumasın, satmağa dəyməz, Satsan sotunu baha verməlisən".

Tək cəbhə xətti deyil ki? Hər sahəmizdə beləncik problemlərlə, hətta daha kəskin yazardım: probellərlə qarşılaşırıq. Örnək üçün, bizdə nazir var idi, yol işinə baxırdı, işdən çıxarılandı sonra kasıbcılıqdan "Zaporojes" alıb "20 yanvar"ın kruqunda xaltura ələyir. Ancaq onun vaxtında asfaltbasan maşını işlədən, gündə yanmaqdan qara pıspısına oxşayan qaçaş indi "Gəlindabəvaqen" maşınıyla avtoşluğa çıxır. Çünki asfaltı satmış! Nazir buna nə qədər deyib, ay oğul, asfaltı bir az qalın elə, yol mədəniyyətdir, bu yol bizi işıqlı gələcəyə aparır - xeyri nədir? Peysərə verib bu cür elmi nəsihətləri. Yaxud, başqa nazir vardı, generalları başına yığıb millətin təhlükəsizliyini qoruyurdu, axırda məlum oldu millət özü təhlükəli işlərlə məşğuldur, ara yerdə yazıq nazirin başı yeyildi.

Dərdimiz çoxdur, ancaq yenə min şükür, nə yaxşı nazir uşaqları var. Şair demişkən, bizi qaranlıqdan nazir balaları çıxardacaq.

Rusiya prezidentinin Bakı və İrəvan səfərində əsas hədəf

Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Bakı səfərinə sayılı günlər qaldı. Sentyabrın 25-də Kreml başçısı ölkəmizdə olacaq. Buradan onun İrəvana gedəcəyi gözlənilir. "Yeni Müsavat" xatırladır ki, Rusiya lideri Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri - İlham Əliyev və Nikol Paşinyanla Soçidə bir ay deyil ki, görüşüb. Bu üzündən siyasi müşahidəçilərə görə, iki və üçtərəfli formatda hansısa mühüm bir proses aparılır ki, həmin proses də Putinin qısa zaman sonra bölgəyə, Bakı və İrəvana ziyarətini qaçılmaz edib. Hansı proses?

Öncə qeyd edək ki, Putinin belə bir səfər marşrutu seçməsi, yalnızca Moskvanın Azərbaycan və Ermənistan arasında balans yaratmaq istəyi ilə əlaqəli ola bilməz. Gündəmdə həmçinin Dağlıq Qarabağ mövzusu, son vaxtlar haqqında çox danışılan "5 rayon" məsələsi və post-inqilab dönəmində Moskva-İrəvan münasibətlərinin perspektivinə birdefələk aydınlıq gətirmək zərurətinin olduğu da yetərincə aydın sezilir.

Belə bir ehtiyatlı təxmin də gəldikcə özünə daha çox yer ələməkdədir ki, Kreml "Rus NATO-su" sayılan KTMT-də Azərbaycanın müşahidəçi statusu və ya üzvlük alması qarşılığında Qarabağ ixtilafının dinc həllinə təkan verə bilər. Rusiyanın həmçinin Qarabağda böyük müharibənin alovlanması önünləməyə çalışdığı deyilir. Çünki müharibə Moskvanın regiondakı maraqlarına, o sırada onun Türkiyə ilə inkişafda olan əlaqələrinə real təhlükə yarada bilər.

Rusiyanın nüfuzlu portallarından olan rosbalt.ru-da Putinin qarşısındakı səfərinə həsr olunmuş "Qarabağın kimin olmasını Putin müəyyən edəcək?" intriqalı başlığa malik təhlil yazısı yuxarıdakı qənaətləri möhkəmlədir. "Yeni Müsavat" məqalənin ən önəmli yerlərini təqdim edirik.

Yazıda deyilir: "Bu dəfə prezident Putini İrəvanda "yadlar" qarşılayacaq. Çünki Nikol Paşinyanın hökuməti bütünlüklə Qərbi QHT və fondlarının "yetirilmədən" komplektləşdirilib. Ermənistan "meydanında" danışmalar necə alınacaq - söyləmək çətindir. Lakin böyük ehtimalla, bunu demək olar ki, əgər Putin Paşinyandan Qarabağla bağlı ciddi güzəştlərə nail olmasa, Kremlin tərəfdarı sayılan siyasətçilərin və Rusiya biznesinin təqib olunması, habelə İrəvanın qərbyönlü kursu məsələlərində real dönüş əldə etməsə, Rusiya-Ermənistan mütəfiqlik əlaqələri dondurulacaq. Putinin Əliyevlə görüşdən az sonra Azərbaycana edəcəyi səfərə gəlincə, hazırda Moskva regionda Azərbaycana stavka edir ki, bu da Ermənistanı bərk qıclandırır. Ancaq Bakı özünü ardicil və anlaşıqlı aparır, hələ ki heç bir şəkildə bölgədə Rusiya maraqlarına xəter yetirmir və bu zaman öz suverenliyinin də qurban vermir. İrəvan isə tam əksinə hərəkət edir. Odur ki, Putinin Ermənistan səfərinin ortaq siyasi perspektiv baxımın-

Sabah müharibə başlasa... - Qarabağın kimə qalacağını Putin deyəcək?

Soçi görüşlərindən sonra "5 rayon" söhbəti ciddiylənib; Rusiya KİV-ləri: "Kreml Ermənistanla mütəfiqlik əlaqələrini donduracaq, əgər..."; erməni nəşrindən SOS: "Biz faktiki, mütəfiqlərsiz qalmışıq"

dan "məhsuldar" olacağını gözləməyə dəymir. Ancaq Rusiya liderinin səfəri yerli erməni əhalisinə ayıdıcı təsir göstərə bilər: axı nə vaxtsa Ermənistanda parlament seçkiləri keçiriləcək. Azərbaycanda isə səfərlə bağlı geniş geosiyasi planda strateji əməkdaşlıq prinsiplərinin təsbiti, həmçinin energetika, nəqliyyat, hərbi-texniki və humanitar sferalarda, Xəzərdə əməkdaşlıq sahəsində yeni imkanların axtarılıb tapılması gözlənilir. Və təbii ki, Qarabağ məsələsi də var".

Nəşr bu yerdə Putinin Bakı və İrəvanın səfərlərinin Azərbaycandakı genişmiqyaslı hərbi təlimlərdən dərhal sonraya təsadüf etməsinə də diqqət çəkib: "Azərbaycan ordusu hazırda Dağlıq Qarabağda düşmənin müdafiəsinin bir neçə istiqamətdə tanklarla yarılmaları, Ermənistanın hərbi qruplaşmaları və ön birləşmələrinin darmadağın edilməsi, işğal altındakı rayonları düşmən tərəfin hərbi və strateji obyektlerini məhv etməklə azad etmə ssenarisini məşq edir. Erməni tərəfi isə müharibə şəraitində əməliyyatları məşq edir. Əlamətdardır. Kimin qalib olacağına yəqin ki, Putin qərar verəcək".

Dağlıq Qarabağ məsələsi ətrafında qüvvələr nisbətinin işğalçı Ermənistanın ziyanına dəyişməyə başlaması, deyəsən, İrəvanda da hiss etməyə və təlaş keçirməyə başlayıblar. Ən azından, bunu Nikol Paşinyan iqtidarına yaxın mediadakı analitik yazılardan görmək mümkündür.

"Bizim ətrafımızda sadəcə olmayan geosiyasi vəziyyət yaranıb. Təəssüf ki, Ermənistan faktiki, mütəfiqlərsiz qalıb". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə,

belə bir SOS siqnallı fikir ermənistanreport.com-dakı məqalədə yer alıb.

Məqalədə bildirilir: "Ermənistan və "Artsax" (dirnaqlar bizi zəiflədir - red.) Azərbaycanın real hərbi təhdidi ilə üz-üzədir. Ən həyəcanlısı odur ki, bu müharibədə bizim, deyəsən, mütəfiqlimiz olmayacaq. Gəlin, birlikdə analiz edək:

İrəvan başı indi Suriyaya və daxili problemlərə qarşıdır. Üstəgəl, Bakı ilə Tehran arasında hazırda praktik olaraq, hansısa ciddi ziddiyyət qalmayıb. Əvəzində qarşılıqlı reveranslar, artıq reallarda və gələcəyə hesablanan layihələr xoşagəlməz sürətlə artır. Bütün bunlar İrəvan Azərbaycanın tərəfdarına çevirməyə də, yüz faiz bizim tərəfdarımıza da çevirmir.

Gürcüstan. Burada vəziyyət qədərindən çox aydındır. Bizim yeni rəhbərliyimiz bu ölkə ilə gözəl perspektiv əlaqələr haqda nə qədər istəsən danışa bilər, gerçəkdə isə Gürcüstan həmişəlik olmasa da, uzun müddətə Azərbaycandan asılı ölkə durumundadır. Gürcülər Bakıdan neft, qaz alır, həmçinin nəqliyyat layihələrindən gəlir əldə etmək imkanına malikdir.

Türkiyə. Burada danışılmalı bir şey yox. Prezident Ərdoğan Bakıya o dərəcədə tez-tez gəlir ki, sanki öz evindədir.

Rusiya. Burada da əfsus ki, hadisələrin bizim üçün ziyanlı və fəlakətli sürətlə dəyişikliyinə şahidlik edirik. Bakı və Moskva əməkdaşlığı fəal inkişaf etdirir, o cümlədən də hərbi sahədə. Rusiya bundan sonra da Azərbaycanı silahlandırmağa hazırlaşır. Moskva Bakıya talış xalqının hüququ uğrunda "mübarizi" (Fəxrəddin Abosəzadə nəzərdə tutulur - red.) Bakıya təhvil verir.

Şübhə var ki, bu, Putinin sentyabrın 25-də Bakıya getirəcəyi yeganə hədiyyə deyil.

ABŞ və Avropa. Aradakı bütün ziddiyyətlərə, bəyan edilən demokratiya mübarizəsinə rəğmən, onlar Azərbaycana heç bir təzyiç göstərmirlər. Əksinə, hər vaxt Avropa bazarlarının karbohidrat təchizatçısı kimi Azərbaycanın əhəmiyyətini qeyd edirlər. Pilyus, biz artıq görürük ki, Trampın Paşinyanla görüşü baş tutmayacaq. Bu da pis əlamətdir.

Məsələdə xüsusi olaraq İsrailə diqqət ayırmaq lazım gəlir. Bu ölkə Azərbaycana həmişə ən müasir silahları satıb və aktiv şəkildə satmaqda davam edir. İndi də görürük ki, İsrailin müdafiə naziri Avıdqr Liberman Bakıya uzunmüddətli (5 günlük - red.) səfər edib. Sən demə o, Fəxr Xiyabanı və Şəhidlər Xiyabanını da ziyarət edib və İsrail dövləti və Müdafiə Nazirliyi adından ekvillər qoyub. Həmçinin, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, milliyətçə dağ yəhudisi olan Albert Aqarunovun qəbrini ziyarət edib. O Aqarunov ki, "Artsaxın azadlığı uğrunda mübarizə aparana" qarşı (dirnaqlar bizimdir - red.) döyüşlərdə həlak olub. Bu isə İsrail tərəfindən Azərbaycana artıq açıq-aşkar siyasi dəstək jəstidir".

Nə əlavə ələmək qalır: blokada rejimində olan işğalçı ölkə tezliklə Qarabağ məsələsində realist mövqə tutmayınca, öz qonşularının ərazi bütövlüyünü tanıyıb onlara qarşı əsassız torpaq iddiasına son verməyincə, doğrudan da bölgədə tam təhlükəsizlik yoxdur. Bu isə Ermənistanın nisbi suverenliyinin də itirilməsinə gətirə bilər...

□ **Siyasət söbəsi, "Yeni Müsavat"**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Qarabağ məsələsi ilə bağlı ziddiyyətli bəyanatlar səsləndirməsi, deyəsən, onun komandasına da sirayət edib. Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnasakanyanın da davranışları, verdiyi açıqlamalar işğalçı ölkənin başında dayanan şəxslərin reallıq hissini tam itirmələrindən xəbər verir.

Belə ki, Ermənistanın baş diplomatı artıq neçənci dəfə Azərbaycanın işğal olunmuş Dağlıq Qarabağ bölgəsinə qanunsuz səfər edib. Xankəndində separatçı rejimin rəhbəri Bako Saakyanla görüşən Mnasakanyan onunla və qonardarma qurumdakı "həmkar" ilə Qarabağ müzakirəsi aparıb. Müzakirələrdən sonra isə o da Paşinyanın sərsəm bəyanatlarından ilhamlanaraq danışıqlara "0"-dan başlamaq niyyətini ortaya qoyub.

"Ermənistan üçün əsas prinsip Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlıdır"- Zöhrab Mnasakanyan belə deyib. (Teleqraf.com) Ermənistanın xarici işlər nazirinin iddiasına görə, Qarabağ "təhlükəsizlik zonası" elan edilməlidir.

Erməni diplomat Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üçün nəzərdə tutulmuş Madrid prinsiplərindən də danışıb. Mnasakanyan qeyd edib ki, münaqişənin bu prinsiplər əsasında həll edilməsi Ermənistan üçün qəbul ediləməzdir: "Münaqişənin Madrid prinsipləri əsasında həll edilməsi Qarabağın birləşmə itirilməsinə gətirib çıxaracaq. Azərbaycan Madrid prinsiplərinə uyğun olaraq Ağdamı geri qaytara bilər ki, bu da Xankəndi, Şuşa və Əsgəranın Azərbaycan ordusunun nəzarətinə verilməsi deməkdir". Erməni nazir ardınca iddia edib ki, Cəbrayıl və Zəngilan kimi ərazilərin iqtisadi əhəmiyyəti də var. "Bu əraziləri də Azərbaycana verməklə Ermənistan üzərindən Naxçıvana uzanan bölgə Azərbaycanın nəzarətinə verilə bilər. Başqa sözlə, bu prinsiplər Ermənistanın mövqelərini atəş altında saxlayır. Kəlbəcərə gəldikdə, onun əhəmiyyəti olduqca böyükdür, burada böyük içməli su ehtiyatları var. Kəlbəcərdən Ermənistanın bir çox bölgələrinə nəzarət etmək mümkün olacaq" - nazir deyib.

Diqqətçəkən budur ki, Ermənistan XİN başçısı belə bir bəyanatla BMT görüşü ərəfində çıxış edib. Hansı ki, cəmi bir neçə gün əvvəl Mnasakanyan iddia etmişdi ki, onun ölkəsi danışıqlar prosesinə sadıqdır və münaqişənin yalnız sülh yolu ilə çözülməsinə üstünlük verir. ATƏT-in baş katibi, yaxud ATƏT sədrinin səhra köməkçisi ilə görüşdə "sülh görüşünə" nə dönən erməni rəhbərliyi çox keçmir ki, maskasını

çıxarır və "qan-qan" deməyə başlayır. Elə Ermənistan XİN başçısı da BMT Baş Assambleyası çərçivəsində Azərbaycan XİN rəhbəri Elmar Məmədiyarovla görüşəcəyini demişdi. Lakin bu görüşə o, "sıfır variant"la getmək niyyətindədir, açıqlaması da bunu deyir. Qeyd edək ki, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan da Dağlıq Qarabağla bağlı danışıqların tormozlanması üçün əlindən gələni edir, hətta Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq hesabına vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışır. Ekspertlər Paşinyanın bu davranışının danışıqların pozulmasına hesablandıqları deyir. Hesab olunur ki, Mnasakanyanın Saakyanla Xankəndindəki görüşü də danışıqlar prosesinin pozulması üçün atılacaq addımların müzakirəsinə hesablanıb.

Söhbət Madrid prinsiplərindən düşmüşkən, xatırladaq, bu prinsiplərdə söhbət nələrdən gedirdi?

Madrid prinsipləri - Azərbaycanla Ermənistan arasında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll edilməsi üçün ATƏT-in Minsk Qrupu tərəfindən hər iki tərəfə təklif olunan sülh modelidir. Madrid prinsipləri münaqişənin həll edilməsində ən ideal sülh planı hesab olunur. Madrid prinsiplərinə əsasən Ermənistan tərəfdən işğal edilmiş və Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə daxil olmayan 7 rayon Azərbaycana qaytarılmalı, daha sonra isə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin statusu müəyyən olunmalıdır. Madrid prinsiplərinə əsasən ilk mərhələdə Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə daxil olmayan 5 rayon geri qaytarılmalıdır. Geri qaytarılması nəzərdə tutulan rayonlar aşağıdakı şəkildə sıralanıb: Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı və Laçının 13 kəndi. Bundan sonra regionda bütün kommunikasiyalar açılacaq, azad edilmiş torpaqların reabilitasiyası üzrə donor konfransı keçiriləcək. Regionda sülhməramlı müşahidəçilər yerləşdiriləcək, evlərinə qayıdan köçkünlərin təhlükəsizliyi təmin ediləcək. Növbəti mərhələdə Laçın və Kəlbəcər rayonları tamamilə azad edilir, azərbaycanlı icma Dağlıq Qarabağa qayıdır, bundan sonra Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində Dağlıq Qarabağın hüquqi statusu müəyyən edilir. Bu zaman Dağlıq Qarabağa Rusiya Federasiyası

Qarabağ

İrəvanın imtina etdiyi Madrid prinsipləri - işğalçı "sıfır variantı"na qayıdır

Nikol Paşinyanın ardınca işğalçı ölkənin XİN rəhbəri də radikal mövqedən çıxış etməyə başladı; rəsmi İrəvan status-kvonu saxlamaq üçün hər cildə girir; **Tofiq Zülfüqarov: "Rusiyanın təhlükəsizlik çətrisi Ermənistanın başının üstündən götürülür"**

Nikol Paşinyanın ardınca işğalçı ölkənin XİN rəhbəri də radikal mövqedən çıxış etməyə başladı; rəsmi İrəvan status-kvonu saxlamaq üçün hər cildə girir; **Tofiq Zülfüqarov: "Rusiyanın təhlükəsizlik çətrisi Ermənistanın başının üstündən götürülür"**

sı tərkibində Tataristan və Başqırdıstan modeli üzrə yüksək muxtariyyət statusu verilir. Azərbaycan üçün tam da əlverişli olmayan sülh planına belə Ermənistanın razılıq verməməsi İrəvanın Azərbaycan torpaqlarından heç vaxt əl çəkməyəcəyini nümayiş etdirir. Adətən yeni hakimiyyətlər Qarabağla bağlı danışıqları "sıfır"dan başlamağa üstünlük verirlər. N.Paşinyan isə hökumət başına gəldiyi ilk gündən radikal mövqə sərgiləyib, hətta Sərkisyan-Köçəryan cütünü Qarabağla bağlı Azərbaycana güzəştə getməyə hazır olduqlarını iddia edib, 7 rayonu qaytarılması planını pozduğunu bildirib. İndi isə hakimiyyətdə möhkəmlənməyi hədəfləyən və qarşıdakı parlament seçkilərinə diqqət yetirən N.Paşinyan hər şeyə gedir ki, danışıqlarda uzun fasilə yarasın. Necə ki, S.Sərkisyan aprel döyüşlərindən sonra buna nail olmuşdu.

Sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistan rəhbərliyindəki şəxslərin səsləndirdiyi bəyanatların məzmununu şərh etməyə ehtiyac yoxdur: "Çünki biz görürük ki, son dövrlər həm Paşinyan, həm də Mnasakanyan tərəfindən bir-birinə zidd olan müxtəlif bəyanatlar səsləndirilir. Məsələn, Paşinyan deyirdi ki, Dağlıq Qarabağ özü danışıqları aparmalıdır. Digər bəyanatı oldu ki, gerek Dağlıq Qarabağ Ermənistanla birləşsin. Bu, bir daha onu göstərir ki, birincisi, bəyanatlar bir-birinə ziddiyyət təşkil edir, ikincisi, onlarda sistematik bir baxış yoxdur. Əslinə qalsa, münaqişənin əvvəldən onların ikili mövqeyi olub. Əvvəlcə "miatsum" şüarları ilə başlamışdılar, sonra isə millətlərin öz müqəddəratını həll et-

mək hüququ prinsipi əsas götürülməlidir. Bu da ziddiyyətli mövqedir".

Ermənistanın Madrid prinsiplərindən imtina etməsinin səbəblərindən danışarkən bunları bildirdi: "Burada əsas məqsəd ondan ibarətdir ki, danışıqlar "təmiz səhifə"dən başlasın. Ermənilər belə meydan yaratmaq istəyirlər ki, Paşinyan administrasiyası "təmiz səhifə"dən başlayaraq müxtəlif məsələləri ortaya çıxarsın. Biz başa düşməliyik ki, o istəyir meydana və hakimiyyətə gəldiyi ilk vaxtlarda səsləndirdiyi fikirləri bu və ya digər şəkildə danışıqlar prosesinə gətirsin. Bununla da Paşinyan radikal mövqeyi ilə təhlükədən uzaqlaşmağa çalışır. Çünki həm Azərbaycan, həm də digər tərəflər tələb edirlər ki, danışıqlarda hansısa irəliləyiş olmalıdır. Amma ermənilərə irəliləyiş lazım deyil, onlar, sadəcə olaraq, bu və ya digər vasitələrlə indiki vəziyyəti dondurmaq istəyirlər". **Eks-nazir Ermənistanla bağlı ortaya çıxan problemdən də bəhs etdi:** "Hazırda Rusiyanın təhlükəsizlik çətrisi artıq Ermənistanın başının üstündən götürülür və bu, erməniləri ciddi şəkildə narahat edir".

Ermənistan XİN başçısı imtina barədə bəyanatını Paşinyanın Rusiya və Fransa səfərinə sonra, həmçinin özünün işğal altındakı Dağlıq Qarabağa səfərinin ardınca verdi. **Bunların bir-biri ilə hansısa əlaqəsi varmı? T.Zülfüqarov:** "Mənə elə gəlir ki, ermənilər bu cür siyasətlə Rusiyanın hərbi dəstəyinə nail ola bilməzlər. Ermənistan indi istəyir ki, təhlükəsizlik təminatını Qərbdən alsın. Mən inanmıram ki, Rusiya, yaxud Qərb ölkələri buna hazırdır, yaxud ermənilərin ciddi şəkildə buna imkanları mövcuddur. Trampın Paşinyanla görüşdən imtina etməsi onu

göstərir ki, Qərb tərəfdən ermənilərə diqqət istənilən səviyyədə deyil. Bu görüşlər və səfərin ardınca Paşinyan gəlib Ermənistanla həmin problemlərlə rastlaşacaq".

Sabiq XİN başçısı Madrid prinsipləri şərh etməyi düzgün saymadı: "Çünki Madrid prinsipləri sənəd deyil, danışıqlar üçün təklifdir, özü də rəsmi şəkildə açıqlanmayıb. Sadəcə, müxtəlif redaksiyalar

danışıqlar üçün tezislərdir".

İşğalçı ölkənin hökumətini rəncidə edən başqa bir məsələ isə Kremlin Paşinyanı bitirmək planıdır. Bu arada xəbər yayılıb ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin Ermənistanla səfərində keçmiş prezidentlər - Serj Sərkisyan və Robert Köçəryanla görüşəcək.

Ermənistanla nəşr olunan "Jamank" qəzeti yazıb ki, Putinin səfərinin hansı tarixdə baş

açıqlanıb. Odur ki, mən bunun üzərində hansısa fikri bildirməyin tərəfdarı deyiləm. Əgər istəsə, XİN-də bununla məşğul olan rəsmi şəxs bunu açıqlaya bilər. Bizə rəsmi məlum olan və ATƏT tərəfindən yeganə qəbul olunan Lissabon prinsipləri, bundan başqa razılaşdırılmış sənəd yoxdur. Madrid prinsiplərini ona uyğunlaşdırmaq olmaz. Çünki bu, danışıqlar üçün təklifdir və tərəflər onu qəbul etməyiblər". **T.Zülfüqarov qeyd etdi ki, Madrid prinsiplərinin Azərbaycan üçün nə mənfə, nə müsbət tərəfi yoxdur:** "Bundan əvvəl onun bəzi hissələri Azərbaycan, bəzi hissələri isə Ermənistan tərəfindən qəbul olunmayıb. Mən onun tərəfdarı deyiləm ki, biz buna Madrid prinsipləri deyək. Bunlar təklif üçün tezislərdir. Yəni onun hüquqi baxımdan əhəmiyyəti bundan ibarətdir. Sadəcə, danışıqlar nəticəsində bunları dəqiqləşdirmək lazım idi. Amma bunun üzərində danışıqlar aparılmayıb. Qəbul olunan yeganə prinsip Lissabon prinsipləridir, çünki bu, ATƏT-in sammitində qəbul olunub. Bu prinsiplərin mahiyyəti fərqlidir. Çünki Lissabon prinsipləri 54 ölkə tərəfindən təsdiq olunub. Madrid təklifləri isə sadəcə,

tutacağı məlum olmasa da, Rusiya prezidenti Ermənistanın ikinci və üçüncü prezidentləri Robert Köçəryan və Serj Sərkisyanla görüşmək niyyətindədir. "Bu isə səfərin əsl məqsədini ortaya qoyur. Əgər Putin Köçəryanla görüşmək üçün İrəvana gəlirsə, bu, Rusiya-Ermənistan münasibətlərində yeni dönmənin başlanğıcı ola bilər". Başının üstündə Rusiyanın qılıncı asılmış Paşinyan Qarabağ cəbhəsində vəziyyəti gərginləşdirməklə özünü sığortalamaq istəyir. Elə Ermənistan XİN-in son günlər davamlı şəkildə Naxçıvanla sərhəddə gərginliyin yaranması, guya bir qadının Azərbaycan hərbiçiləri tərəfindən vurulması və s. iddialar da daxili auditoriyanı xofda saxlayıb diqqəti hakimiyyətdən yayındırmağa hesablanıb. Paşinyanın danışıqlar prosesinə Dağlıq Qarabağ da "tərəf" kimi qoşmaq niyyəti heç Rusiyada da qəbul edilmədi. Yəqin ki, İrəvanın Madrid prinsiplərindən imtina qərarına da Kremlin münasibəti müsbət olmayacaq. Hər halda, bu vəziyyət Rusiyaya rəzi salır və Suriyaya başı qarışdığı dönmədə Qarabağla bağlı əlavə "başağrı"na - yeni formata, yeni prinsiplərə ehtiyac duymur.

Bakı şəhər icra başçısı postu artıq 5 aydır ki, boş qalıb. Məlumat üçün öncə xatırladaq ki, prezident İlham Əliyevin aprelin 21-də imzaladığı sərəncamla Nazirlər Kabinetinin yeni tərkibi müəyyənləşdi. Sərəncama əsasən, hökumətin tərkibində xeyli dəyişikliklər oldu. Təyinatlardan biri də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbovun baş nazirin müavini vəzifəsinə gətirilməsi idi. O zaman dan indiyə qədər Abutalıbovun yerinə kimsə təyin olunmayıb.

Aprel ayından iyul ayının 16-na qədər Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti bir müavinin rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərirdi. Belə ki, BŞİH rəhbərliyində 3 vəzifə var - başçı və iki müavin. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Rauf Pənahov ötən il iyulun 20-də vəfat edib və yerinə təyinat olmamışdı. Digər müavin Fidumə Hüseynova isə həm başçının, həm digər müavinin, həm də öz vəzifəsini icra edirdi. İyulun 16-da prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov Rauf Pənahovun yerinə gətirildi. Bununla da Bakı meriyasında Fidumə Hüseynovanın "təkhakimiyyətliyinə" son qoyuldu.

Eldar Əzizov vəzifəyə gətirildikdən sonra ekspertlər bildirirdilər ki, o, Bakıda xeyli dəyişikliklər etmək gücündədir. Çünki E.Əzizov şəhər təsərrüfatçılığına yaxından bələddir və bu sahədə çoxillik təcrübəyə malik azsaylı məmurlardandır. Daha öncə o, ölkənin iki ən böyük şəhərinə - Gəncə və Sumqayıta rəhbərlik edib.

Bu baxımdan versiyalara görə, Əzizovun əsas missiyası Bakı şəhərində Abutalıbovdan qalan çoxsaylı nöqsanları aradan qaldırmaq, ilin sonuna doğru

təyin olunması gözlənilən başçının işini asanlaşdırmaqdır.

Bəs Əzizov BŞİH-də başçının əvəzləyicisi kimi hansı işləri gördü?

Əzizovun fəaliyyəti daha çox Bakının estetik görünüşünü dəyişdirmək fonunda müşahidə olunur. Belə ki, bu ayın əvvəlində onun tapşırığına əsasən, əcnəbi dildə reklamlar, quraşdırıldığı yere uyğun olmayan reklam konstruksiyaları söküldü.

Bundan başqa, yaşayış binalarının görünüşünə xələl gətirən paltar asmaq üçün nəzərdə tutulan dəmir konstruksiyalar da yıqışdırıldı. Həmçinin E.Əzizovun tapşırığına görə, Bakının içməli suyun müntəzəm olaraq verildiyi ərəzilərdə insanlar su çənindən də istifadə etməli deyillər. O, qanunsuz tikililərə də nəzarəti ələ aldı və xeyli sayda sənədsiz tikili yarımqıç qaldı, bir neçəsi isə qanunsuz hesab edilərək, müvafiq qurumların tapşırığı əsasında söküldü. Yeni Eldar Əzizov qeyd olunan missiyasının öhdəsindən lazımcına gəlməyə davam edir.

Onun bu cür "təmizləmə" əməliyyatı bitdikdən sonra isə ehtimal olunur ki, Bakı meriyasına rəhbərlik etmək üçün ilin sonuna doğru gənc bir kadr təyin olunacaq.

Eldar Əzizovun Bakı

merliyinə yol açan missiyası

Boş qalan Bakı şəhər icra başçısı postuna bu ilin sonuna qədər təyinat gözlənilir

Yeri gəlmişkən onu da qeyd edək ki, indiyə qədər mətbuatda Bakı meri kimi bir sıra şəxslərin adları hallanıb.

Abutalıbovun yerinə ən şanslı namizəd kimi Mingəçevir Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramovun adı hallanıb.

nırdı. Lakin Niyazi Bayramov Gəncənin icra başçısı təyin olundu və bununla da onun adı "namizədlər siyahısı"ndan çıxdı. Digər versiyaya görə, Abutalıbovun yerini "Bakı Ağ Şəhər" layihəsinin və "Bakond" şirkətinin baş direktoru Ruslan Sadıxov tuta bilər. Onunla bağlı da mətbuatda xeyli materiallar dərc olunub.

Abutalıbovun yerinə əsas namizədlərdən biri kimi "AzərGold" qapalı səhmdar cəmiyyətinin sədri Zakir İbrahimovun adı çəkilir.

Onu da qeyd edək ki, bir müddət öncə ictimaiyyətdə Bakı Böyük Bələdiyyəsinin yaradılacağı ilə bağlı da məlumatlar dolaşdı. Lakin Eldar Əzizovun müavin vəzifəsinə gətirilməsindən sonra bu versiyalar ortadan qaldı.

Ekspertlər bildirirlər ki, Bakının əsas problemi baş planın olmaması və bundan doğan məsələlərdir. Bu məsələdə də birbaşa olaraq Abutalıbovun günahı olduğu söylenebilir. Qeyd olunur ki, Bakıda "amfiteatr" üsulu çoxdan pozulub. Bunun nəticəsidir ki, şəhərin havasından ağır, magistral yollarından sıxlıq, yağışdan sonra isə kəndlərdən palçıq əskik olmur...

Məlumatlara görə, hazırda baş planın hazırlanması istiqamətində də işlər aparılır və bunun üçün ilkin mərhələdə ölkə başçısının müvafiq sərəncamı ilə 4 milyon manat vəsait ayrılıb. Yeni ümumilikdə Bakı şəhərinin yeni başçısının üzərinə xeyli məsuliyyət və yük düşür.

□ Əİ RAİS,
"Yeni Müsavat"

İnterpolun axtardığı "AST Telman"ın qardaşı oğlu tutuldu-yeni ittiham

Tanınmış iş adamı "Tezliklə nüfuzlu rusiyalı siyasətçilərdən biri ilə qapalı danışıqlarımın mövzusunun açıqlayacağam" demişdi, amma...

2017-ci ilin dekabrından İnterpol xətti ilə beynəlxalq axtarılda olan "AST" Şirkətlər Qrupunun qurucusu, daha çox bağlanmış "Çerki-zov" bazarının sahibi kimi tanınan Telman İsmayilov ("AST Telman") üzə çıxmadıqca, onun barəsində yeni ittihamlar yer alır. Rusiya istintaq Komitəsi iş adamı Telman İsmayilovu müğənni Avraam Russonun oğurlanmasında şübhəli bilir. Modern.az Rusiya KİV-nə istinadən xəbər verir ki, işlə bağlı "Praqa" restoranının keçmiş baş direktoru da həbs edilib.

Sentyabrın 17-də Avraam Russo polisə ərizə ilə müraciət edərək 2004-cü ildə Moskvanın mərkəzində oğurlanması barədə şikayət etmişdi. Müraciətin daxil olmasından saat yarım sonra "Praqa" restoranının keçmiş baş direktoru və Telman İsmayilovun qardaşı oğlu Zaur Mərdanov saxlanılıb.

"Mash" telegram-kanalı hələ bir neçə ay əvvəl müğənni Avraam Russo ilə bağlı istintaqda faktlar olduğunu yazmışdı. Bildirirdi ki, T.İsmayilov müğənniyə prodüserlik edirmiş. Sonralar T.İsmayilov müğənninin korporativ məclislərdən qazandığı pulları prodüserindən gizlətdiyini öyrənib və onu aradan götürməyi əmr edib. Bu planın həyata keçməsinə isə killerlərin zərərli adətleri mane olub - kokainin artıq dozəsindən özünə gələ bilməyən qatil atəş açarkən səhvə yol verib.

İndi isə yayılan məlumatda bildirilir ki, 2004-cü il yanvarın 31-də Telman İsmayilov müğənnini "Praqa" restoranına dəvət edib və restoranda Russonu qardaşı oğlu Zaur və daha 5 şəxslə birlikdə döyüb. Ondən tələb olunub ki, İsmayilovla bağlı olduğu müqaviləni ləğv etsin və daha konsert verməsin. Bundan sonra zorla Aprelevka qəsəbəsindəki malikanədə girov saxlanılan müğənni bütün tələbləri qəbul etdikdən sonra azadlığa buraxılmışdı.

Telman İsmayilovun vəkili Mariya Rusakova isə hadisədən 14 il sonra qəfil cinayət işinin açılmasını və müğənninin yalnız indi şikayət etməsini absurd adlandırıb.

Məlum olduğu kimi, ötən il Moskvanın Basman Rayon Məhkəməsi barəsində qiyabi həbs qərarı verib. Bundan sonra o, beynəlxalq axtarışa verilib.

Eyni qərar "AST Telman"ın qardaşı Vaqif İsmayilov barəsində də verilib. Rusiya mediası yazır ki, o, Rusiya Cinayət Məcəlləsinin qətl və qanunsuz odlu silah saxlamaq maddələri ilə ittiham olunur.

Bundan başqa, istintaq hesab edir ki, Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Cinayət Axtarışı İdarəsinin keçmiş zabiti Vaqif İsmayilov güc strukturlarındakı vəzifəsindən istifadə edərək ailə biznesinin qeyri-qanuni işlərini gizlədir.

Məlumdur ki, V.İsmayilov uzun müddət Rusiya DİN-də etnik zəmində olan cinayət-karlıqla mübarizə bölməsinə rəhbərlik edib.

Ona qarşı ittihamlar 15 il köməkçisi işləmiş Sergey Qavryuşinin istintaqa ifadəsindən sonra ciddləşib. Qavryuşin İsmayilov qardaşlarına "kölgələri" qədər yaxın olduğundan ondan heç nə gizlətməyiblər və qurduqları planlardan onun da xəbəri olub. Qavryuşin hazırda dövlətin tə-

minatı altındadır və cinayət işində vacib şahid kimi qorunur.

Yada salaq ki, İsmayilov qardaşlarından biri Rafiq İsmayilov şəriki Vladimir Savkinin qətlinə suçlanaraq həbs edilib. Belə ki, onların şərikli ticarət kompleksi olub. Sonradan şərikli biznes satılıb və 10 milyon dollar gəlir əldə olunub. Amma R.İsmayilov şərikinə çatmalı olan 5.6 milyon dolları verməyib. İstintaqçılar hesab edirlər ki, R.İsmayilov pulu

Savkinə verməmək üçün onu aradan götürmək qərarına gəlib. Bunun üçün əvvəllər məhkum olunmuş Mehman Kərimova Savkinin qətl sifariş olunub. Hadisə zamanı Savkin təsadüfən biznesmen tanışi ilə birlikdə olduğundan killer onu da öldürüb.

Bu ilin yayında araşdırmaçı-jurnalist, "haqqin.az" və "virtualaz.org" saytlarının rəhbəri Eynulla Fətullayev "AST Telman"dan geniş müsahibə alıb. Monteneqroda gerçəkləşən müsahibədə T.İsmayilov "Moskvaya gedin, vəkilimlə görüşün, bütün cinayət işlərini qaldırın və əmin olun ki, onlar hamısı quramadır" deyib.

Telman İsmayilov ona irəli sürülən qətlə bağlı bunları deyib: "Nə telefon danışıq, nə də şahid? Tamamilə boş yerdən mənə vur-tut iki milyon dollara görə xırda sahibkarın qətlinə ittiham edirlər. Məntiq haradadır? Mən bu adamın heç üzünü görməmişəm. Yollarımız heç vaxt kəsişməyib. Onu niyə öldürməliydim ki?" T. İsmayilov "tezliklə, çox tezliklə Avropa klubunda avropalı jurnalistləri toplayacağam və nüfuzlu rusiyalı siyasətçilərdən biri ilə qapalı danışıqlarımın mövzusunun açıqlayacağam. O, rəqabətə dözməyərək güc strukturlarının köməyi ilə biznesimi ələ keçirib" deyərək anons vermişdi. Lakin T.İsmayilov vəd etdiyi mətbuat konfransını hələ keçirməyib, əvəzində ona yeni ittiham irəli sürülüb və yaxın adamı həbs edilib.

□ ORXAN,
"Yeni Müsavat"

Türkiyə prezidenti Ərdoğan və Rusiya prezidenti Putinin Soçi görüşü Türkiyə üçün uğurlu olub. Prezidentlər 4 saata yaxın davam edən danışıqlardan sonra İdlidə atəşkəsi razılaşıblar. Anlaşmaya əsasən vilayətdə Suriya hökumət qüvvələri ilə silahlılar arasında silahsızlaşdırılmış bölgə yaradılacaq.

Bu işə o deməkdir ki, İdlidə atəşkəs olacaq və bir müddətdir hazırlanan hərbi əməliyyatlar ən azı bu mərhələdə təxirə düşür. Bu anlaşmanın ən mühüm xüsusiyyətlərindən biri də Hələb-Hama, oradan da Dəməşq və ölkənin cənub sərhədinə qədər gedib çıxan əsas magistral olan M-5 magistralının hökumət qüvvələrinə verilməsidir.

Bu anlaşma Türkiyənin mövqeyi baxımdan ciddi uğur hesab oluna bilər. Çünki Türkiyə üçün İdlidə əməliyyatların başlaması həm vilayətin tamamilə hökumətin nəzarətinə keçməsi, həm də oradakı silahlı qrupların dağıdılması, nəhayət, çoxlu sayda qaçqın və onların arasında silahlı terrorçunun Türkiyəyə axın etməsi kimi ciddi risk daşıyırdı. Ancaq Tehran görüşündən 10 gün sonra Soçidə Putinlə görüşən Ərdoğan bu dəfə Rusiya liderini razı sala bilib.

Suriya hökumətinin Cenevrədəki təmsilçisi isə bildiri ki, Dəməşq İdlidə əməliyyat keçirməkdə israrlıdır. Rəsmi Tehran isə İdlidə anlaşmasını savaşın qarşısının alınması istiqamətində diplomatik cəhdlərin uğurlu nəticəsi olaraq qiymətləndirib.

Putin və Ərdoğanın görüşündən sonra Soçi anlaşmasının detallarını da açıqlayıblar. Anlaşmaya əsasən, oktyabrın 10-dək silahlı müxaliflər raket sistemləri, top, tank kimi ağır silahları bölgədən çəkəcəklər. Oktyabrın 15-dək İdlidə silahlılar və hökumət qüvvələri arasında 15-20 kilometr genişliyində

İdlidə anlaşması-Ərdoğanın diplomatik uğuru

Putin və Ərdoğanın anlaşması Suriyada münəcişənin həlli istiqamətində həlledici addımdır

silahsızlaşdırılmış bölgə yaradılacaq. Ən-Nusra, ya da yeni adı ilə "Heyət Təhrir əş-Şam" qruplaşması terror təşkilatı kimi tanındığı üçün silahsızlaşdırılmış bölgədən çıxaracaq. Silahsızlaşdırılmış bölgədə Rusiya və Türkiyə ordusu patrulları birgə hərəkət edəcək. Bu anlaşmaya əsasən hər iki tərəfin terrorçu kimi tanıdığı silahlılar silahsızlaşdırılmış bölgədən çıxarılacaq, onların bu bölgədə fəaliyyətləri yasaqlanacaq.

Ümumilikdə bu anlaşmanın Suriyada şiddətli müharibənin dayandırılması, iki böyük regional güc olaraq Suriyada əməkdaşlıq edən Türkiyə və Rusiya arasında əməkdaşlığın bərpası, eləcə də Suriya hökumətinin ölkənin əsas şəhərləri arasında nəqliyyat bağını yenidən bərpa edə bilməsi baxımından mühüm irəliləyiş hesab etmək olar. Türkiyə bu anlaşma ilə suriyalı müxalif qrupları içərisində etibarını qorumaq

la yanaşı, Suriyada gələcəkdə Rusiya ilə birlikdə daha yaxından əməkdaşlıq edəcəyini nümayiş etdirdi. Bu işə proqnozlaşdırıldığı kimi, Moskva və Ankara arasında münasibətlərin pozulacağı ilə bağlı ehtimalları çürütdü.

Doğrudur, Soçi anlaşmasında hansı qrupların "radikal" olaraq qətiləşdirildiyi və onlara qarşı hansı addımların atılacağı dəqiqləşdirilməyib. Ancaq məlum olduğu kimi, Türkiyə hakimiyyəti daha əvvəldən də əl-Qaidə kimi radikal terror təşkilatlarının vurulmasına etiraz etməyib. Rusiya tərəfi qarşıdakı dövrdə adicəkilən silahlı terror qruplarını müəyyən edəcək və ehtimal ki, razılaşma əsasında onlara qarşı İdlidə təmizlənmə əməliyyatları keçiriləcək. Bu mənada Soçi razılaşması Rusiya-Türkiyə əməkdaşlığının möhkəmləndirən bir addım olub.

Qeyd edək ki, Suriyanın şimalında Türkiyə ilə həm-

sərhəd olan İdlidə vilayəti Suriyada silahlı müxaliflərin (kürdlər istisna olmaqla - K.R.) bütövlükdə nəzarət etdiyi yeganə vilayətdir. Vilayətdə 3 milyona yaxın insan yaşayır. Münəcişədən əvvəl İdlidə 1,4 milyon insan yaşayıb, yerdə qalanlar daha sonra. Xüsusən də son illərdə Suriyanın müxtəlif bölgələrindən məğlub olan silahlılar İdlidə köçüb. Bundan başqa, vilayətdə 60 min silahlın olduğu ehtimal olunur. Onlardan 10 min nəfəri BMT-nin məlumatına görə, əl-Qaidə silahlılarıdır. İdlidə vilayəti Suriyada münəcişə başladığı ilk günlərdən savaşı meydanına çevrilib. 2015-ci ildə vilayət tamamilə silahlıların nəzarətinə keçib, "ən-Nusra Əmirliyi" elan edilib. Hazırda vilayət ərazisinin 60 faizə qədər əh-Nusranın (HTŞ - Heyət Təhrir əş-Şam qruplaşması - K.R.) nəzarətindədir.

Ancaq anlaşmadan bir neçə saat sonra Suriyanın

Laziyyə vilayətinin Banyas rayonu naməlum ölkənin aviasiyası tərəfindən bombalanıb. Bombalanan ərazilərdən bəziləri Rusiyanın bölgədəki Xmeymim hərbi bazası yaxınlığında olub. Bundan qısa müddət sonra isə Aralıq dənizi üzərində Rusiyanın "İl-20" tipli hərbi təyyarəsi vurulub. Əvvəlcə Rusiya təyyarəsinin kimin tərəfindən vurulduğu məlum olmayıb, ancaq sonradan məlum olub ki, İl-20 təyyarəsi Suriyanın Hava Müdafiə Qüvvələri tərəfindən sənə vurulub. Hadisə nəticəsində təyyarədə olan 14 hərbiçi ölüb.

Rusiya Müdafiə Nazirliyi isə hadisəyə görə İsraili günahlandırır. Müdafiə Nazirliyinin sözcüsü, general Konaşenkov bildirib ki, İsrail pilotları Rusiya təyyarəsini Suriya Hava Hücumundan Müdafiə Sistemlərinə qarşı qalxan olaraq istifadə edib. Sitat: "Bunun nəticəsində daha F-16-dan daha böyük həcmli İl-20 təyyarəsi Suriyaya məxsus S-200 sistemlərinin hədəfinə çevrilib".

Belə anlaşılır ki, İsrailə məxsus 4 ədəd F-16 qırıcısı Suriya mövqelərini bombalamaq üçün Aralıq dənizi üzəri ilə şimala - Laziyyə istiqamətinə uçub. Bu zaman Suriya ordusunun hədəfinə çevrilməmək üçün İsrail qırıcıları Rusiyanın İl-20 kəşfiyyat təyyarəsinin, necə deyirlər, arxasında gizlənib və nəticədə Suriya qüvvələri İsrail təyyarəsi əvəzinə rusları vurub.

Rusiya tərəfi isə İsraili ha və zərbələri barədə onları yal-

nız 1 (!) dəqiqə əvvəl xəbərdar etdiyi, bununla da təyyarənin vurulmasına şərait yaratmaqda ittiham edib. Eyni zamanda məsuliyyətin İsrailin üzərində olduğunu, cavab haqqını özlərində saxladıklarını bildirib.

İsrail Müdafiə Nazirliyi də hadisəyə münasibət bildirib. Nazirliyin yaydığı rəsmi açıqlamada baş verən hadisədən təəssüfləndikləri qeyd olunur, eyni zamanda məsuliyyətin tamamilə Əsəd rejiminin, eləcə də İran və Hizbullahın üzərində olduğu qeyd edilir. Eyni zamanda açıqlamada son illərdə Suriyada Rusiya və İsrail hərbi qüvvələri arasında qarşılıqlı məlumatlandırma sisteminin fəaliyyət göstərdiyi qeyd olunub. Qeyd olunub ki, Rusiya təyyarəsi İsrail qırıcıları bazaya döndükdən sonra vurulub.

İsrailin məhz Soçi anlaşması günü Suriya ərazilərini vurması yəhudi dövlətinin Rusiya-Türkiyə anlaşmasından narahatlığını göstərir. Çünki bu anlaşma bir mənada Suriyada böyük müharibənin başa çatmasını ilk siqnallarından biridir. Ancaq eyni zamanda savaşın bitməsi, İran və Hizbullahın Suriyada qalması İsraili narahat edir. Bu səbəbdən də İsrail bu şərtlərdə Suriya üzərində anlaşmalardan razı qalmadığını, sona qədər öz maraqlarını qorumaq iqtidarında olduğunu mesajını verir. Bunu isə Moskvada yaxşı anlayırlar və bu səbəbdən İsrailə çox qəzəbli reaksiya veriblər. Putin də anlayır ki, İsrail Suriya məsələsində üzde olmayan əsas maraq tərəflərindən biridir, onunla da hansısa şəkildə danışmaq lazım gələcək.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Ukrayna Rusiya ilə dostluq müqaviləsini ləğv etdi

İki ölkə arasında yeni müharibə riski

Ukrayna prezidenti Pyotr Porosenko Moskva ilə Kiyev arasında imzalanan "Dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında müqavilə"ni ləğv edib. Ukrayna ilə Rusiya federasiyası arasında "Dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında müqavilə"nin qüvvəsini dayandıran barədə sənədi prezident iki gün öncə imzalayıb.

Qeyd edək ki, 1997-ci ildə imzalanan "Dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında müqavilə"də Ukrayna və Rusiya arasında qarşılıqlı hörmət, suveren bərabərlik, ərazi bütövlüyü, sərhədlərin pozulmazlığı, mübahisələrin sülh yolu ilə həlli, iqtisadi və digər növ təzyiç vasitələrindən istifadə də daxil olmaqla güc tətbiq etməmək və güclə hədələməmək prinsiplərinə əsaslanan strateji

Pyotr Porosenko

tərəfdaşlıq münasibətlərinin qurulması nəzərdə tutulurdu.

Ukrayna prezidentinin 1997-ci ildə Rusiya ilə imzaladığı "Dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında müqavilə"ni ləğv etməsi regionda yeni gərginliyin hər an baş qaldıracağı, Rusiya ilə Ukrayna arasında istənilən vaxt yeni müharibənin başlaya bi-

ləcəyi ehtimalını artırırımı? İki ölkə arasında münasibətlərin artıq daha da pisləşməsinə gətirəcəkmi bu addım?

Politoloq Əhəd Məmmədli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Rusiya ilə Ukrayna arasında gərginlik neçə ildir davam edir. İki ölkə arasında artıq illərdir ki, elan edilməmiş müharibə gedir: "Nəticədə Uk-

rayna ərazisinin 20%-ni itirib. Ona görə də Ukrayna prezidentinin Rusiya ilə dostluq müqaviləsini ləğv etməsi çoxdan gözlənilirdi. Əslində hələ indiyə qədər ləğv edilməməsi təəccüblü idi. Rusiya ilə dostluq müqaviləsindən Ukraynanın çıxması irimiqyaslı müharibəyə səbəb olmayacaq. Rusiya ala bildiyini Ukraynadan alıb. Daha böyüyünə risk etmər. Ən azı indi etmər. Artıq xeyli müddət idi həmin dostluq müqaviləsi sənədi əslində formal kağız parçasına çevrilmişdi. İndi Ukraynanın Rusiya ilə dostluq müqaviləsindən rəsmi çıxması təbii ki, bu iki ölkə arasında münasibətləri daha mənfiliyə doğru aparacaq. Əgər bundan da mənfii mümkünürsə, Rusiya Kırımı aldı, amma Ukraynanı itirdi. İtki qazandı daha böyük oldu. Artıq bunun Moskvada da fərqi yoxdur. Kreml sona

qədər Kiyevi qaytarmağa, əlaqələri əvvəlki vəziyyətə qaytarmağa cəhd edəcək. Bunun mümkün olması isə mənəcə, Ukraynanın ərazi bütövlüyünün bərpasından sonra baş verə bilər".

Politoloq Elşən Mustafayev isə bildirdi ki, Ukrayna ilə Rusiya arasında davam edən gərginlik dövründə bir-birlərindən uzaqlaşmaq üçün maksimum addımlar atılıb. Bu addımlarda hər iki dövlətin payı var. Rəsmi Kiyev bu istiqamətdə daha çox fərqlənir: "Məktəblərdə rus dilində tədrisin məhdudlaşdırılması, Rusiya kanallarına qadağalar, Rusiyanın qəhrəman saydıklarını düşmən, düşmən saydıklarını qəhrəman etmək, bir-birinə qarşı iqtisadi qadağalar və s. Bu siyahını daha da uzatmaq olar. 1997-ci ildə Rusiya ilə imzaladığımız "Dostluq, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq haqqında mü-

qaviləsi"nin ləğv edilməsini münasibətlərin məntiqi nəticəsi hesab edirəm. Aralarında hər hansı real dostluq, əməkdaşlıq yoxdursa, açıq şəkildə düşmənçilik ortada varsa, nominal olaraq bir müqavilənin qalmasına ehtiyac qalmamışdı. Təəssüf ki, iki ölkə faktiki olaraq müharibə vəziyyətindədir. Hətta bir çoxları bu müharibənin çoxdan başladığını deyirlər. Problemin həlli ilə bağlı Minsk razılaşdırılması ortada olsa da regiondakı nisbi sakitlik bundan sonra hər zaman pozula bilər. Ən azından Ukrayna hesab edir ki, Şərqi Ukraynada gedən müharibə Rusiya ilədir. Tanınmayan Donetsk və Luqansk respublikalarını da o yaradıb. Odur ki, iki ölkə arasında münasibətlər normallaşmaya qədər bu şəkildə olan addımlarla çox qarşılaşacağıq. Bu dövlətlərin münasibətlərinin necə olması isə digər keçmiş sovet respublikalarına da açıq və ya dolayısı ilə təsirini göstərir".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Gürcüstan öz ərazisindən irihəcmli avtomobillərlə yükdaşımaları məhdudlaşdırır. Məhdudlaşma Rusiyadan Gürcüstana və tranzit daşıyan yüklərə tətbiq olunur. Ölkə hökuməti ötən ilin sonlarından bu barədə rəsmi xəbərdarlıq yayaraq, yükdaşıyan şirkətləri, həmçinin yüklərin daşındığı ölkələri məlumatlandırır.

Bu ilin yanvarında yayılan ilk rəsmi xəbərdarlıqda sentyabrın 1-dən etibarən ağır tonnajlı maşınların Rusiya ilə Lars sərhəd-keçid məntəqəsindən qəbulunun dayandırılacağı bildirilib. Avqustun son günlərində Gürcüstanın baş naziri qadağanın sentyabrın 15-dən qüvvəyə minəcəyini elan edib. Lakin bu tarix yenidən oktyabrın 1-dək təxirə salınıb.

Gürcüstan hökuməti qərarını bir neçə amillə əsaslandırır. Birinci amil Lars sərhəd-keçid məntəqəsində sıxlığın azaldılmasına nail olmaqdır. Rusiya ilə Gürcüstan arasında yeganə sərhəd-keçid məntəqəsi olan Larsda uzunluğu 4-5 kilometrə çatan növbələrin yaranması neçə illərdir adı hala çevrilib. Bu, xüsusilə turistlərin axın etdiyi yay aylarında Gürcüstana Rusiyadan turistlərin gəlməsinə ciddi problemlər yaradır. Belə ki, rəsmi statistika görə, 2017-ci il ərzində Rusiya-Gürcüstan sərhədini 1 milyon 265 min nəfər keçib ki, bunlardan 654 min nəfəri rusiyalı olub. Ümumilikdə, ötən il ərzində Gürcüstana səyahət edən rusiyalıların

sayı 1 milyon 392 min 610 olub. Bu o deməkdir ki, Rusiyadan Gürcüstana gedən turistlərin təxminən yarısı Larsdan keçərək ölkəyə daxil olub. Aylar üzrə statistika nəzər saldıqda, aydın olur ki, Lars məntəqəsindən ən çox insan avqust, iyul və sentyabr aylarında keçir (Kafkazskiy uzul). Avqust ayı həm də Ermənistanın həmin keçid məntəqəsindən keçməklə Rusiyaya tərvəz daşınması üzrə ən yüksək səviyyə əldə olunub. Bu ilin 21 avqustuna olan məlumata görə, ermənilər 121,3 min ton tərvəz ixrac ediblər ki, bunun da 94,5 faizi məhz Lars üzərindən Rusiyaya reallaşdırılıb. Rəsmi rəqəmlər həm də onu göstərir ki, bir ay ərzində Larsdan keçməklə Ermənistan 3 min yük avtomobili gedir.

Göründüyü kimi, həm yolların iritonnajlı maşınlarla yüklənməsi, həm də Larsdan keçidin çətinləşməsi turizmin inkişafını prioritet seçən Gürcüstan üçün arzuolunmazdır. Məsələ burasındadır ki, Larsdan keçib Ermənistan, Azərbaycana və digər

Ermənilər qışda görəksiz qala bilərlər

Nankor qonşular gürcüləri xəyanətdə ittiham edirlər

ölkələrə gedən ağır yük maşınları həm də yollarda hərəkət sıxlığı yaradırlar. Bu isə turistlərin rahat hərəkətinə çətinliklər yaradır. Digər tərəfdən, ağır maşınların hərəkəti avtomobil yollarının tezliklə sıradan çıxmasına, təmir ehtiyacının yaranmasına səbəb olur.

Beləliklə, Gürcüstan tərəfinin ağır yük avtomobillərinin hərəkətinə məhdudiyət tətbiq etməsinin ciddi əsasları olduğu aydın görünür. Lakin ermənilər üçün bu səbəblərin heç biri əsaslı görünmür. Bu ilin yanvarından bəri erməni mediasında Gürcüstanın qərarını tənqid edən, gürcüləri satqınlıqda, Azərbaycanın təzyiği altında hərəkət etməkdə, beynəlxalq normaları pozmaqda, bir sözlə, erməni düşməni olmaqda ittiham edən yüzlərlə məqalə dərc olunub. Hətta sentyabrın əvvəlində Gürcüstan hökumətinin Poti limanı vasitəsilə gələrək demir yolları ilə daşınacaq Ermənistan yüklərinə daşınma tariflərini 52 faiz aşağı salması belə erməniləri sakitləşdirməyib. Sentyabrın 15-də erməni sürücülər Ermənistandan Gürcüstana gedən Baqrataşen-Sadaxlı yolunu bağlayıblar. Onlar bununla daşı-

malara qoyulan məhdudiyətə etirazlarını bildirməyə çalışıblar.

Erməni un və çörək istehsalçıları, ekspertləri iddia edirlər ki, hətta demir yolunda edilən güzəştədən sonra belə taxılın dəniz və demir yolu ilə daşınması nəticəsində Ermənistanın unun qiyməti hər kiloqram üçün 50 dram bahalacaq. Belə ki, Ermənistan hər il xaricdən 350-400 min ton buğda idxal edir. Bunun 90 faizi Larsdan keçməklə Rusiyanın Stavropol diyarından idxal olunur. Ermənilər iddia edirlər ki, Stavropolda buğdanı birbaşa fermerlərdən aldıklarına görə qiyməti ucuz olur. Dəniz+demir yolu marşrutu ilə daşınma zamanı isə buğdanı dəniz limanındakı vasitəçi firmalardan daha baha qiymətə almalı olacaqlar. Daha sonra öz rüsumları olan limandan gəmilərə yüklənəcək, daha bir rüsumu olan limana daşınacaq. Oradan vaqonlara yüklənəcək və 280 kilometr yol qət edəcək. Ermənilər iddia edirlər ki, Rusiyada fermerdən alınan buğdanın avtomobil yolu ilə Ermənistan çatdırılması orta hesabla 4 gün vaxt aparır. Bu zaman hər tonun daşıma xərci 70

dollar təşkil edir. Lakin yeni marşrutla Novorossiysk limanından buğdanın gəmilərlə Potiyə çatdırılması elə 3 həftə çəkəcək. Potidən vaqonlara yüklənən məhsul demir yolu ilə 14-16 saata Ermənistanla olacaq. Bu zaman yükün 1 tonunun daşınma xərci 120 dollara çatacaq. Gürcüstanın demir yolları ilə daşımalarına tətbiq edəcəyi 52 faizlik güzəşt bu xərci 20 dollar azaldacaq. Yeri gəlmişkən, bu güzəşt də illik daşıma həcmi 150 min tondan yuxarı olan sahibkarlara tətbiq olunacaq.

Ötən il Ermənistan Rusiyadan 307,8 min ton buğda alıb. Bu il də eyni həcm alınacağı nəzərə alındıqda, ermənilərin iddialarına görə, yeni marşrutla daşımalar onların 37 milyon dollar əlavə xərcə düşməsi demək olacaq.

Maraqlıdır ki, erməni ekspertləri bu məsələdə daha çox qorxudan amil gürcü sahibkarların taxılı digər ölkələrdən alaraq Ermənistanla satmağa başlamaları - yeni çörək kimi strateji məhsulda Gürcüstandan asılı vəziyyətə düşmələridir.

Bu ilin yanvar-iyununda Ermənistan Rusiyadan taxılın bir tonunu 193 dollara alıb.

Bu, hər kiloqrama 93 dram deməkdir. Ermənistanın unun qiyməti 380 dram, 1 kq çörəyin qiyməti isə 443 dram təşkil edir. Gürcü ekspertlərin hesablamalarına görə, yeni marşrutla daşınma hər ton taxıl üçün 30 dollar təşkil edəcək. Hətta bu artımı 40 dollar belə hesabladıqda, çörəyin qiymətinin ermənilərin iddia etdiyi 50 dramdan dəfələrlə az bahalasa biləcəyi aydın olur. Bu isə erməni sahibkarların yaranmış situasiyadan öz xeyirləri üçün bəhrələnmək qiyməti daha çox bahalaşdırmaq istediklərini ortaya qoyur.

Erməni ekspertləri də Gürcüstanın tətbiq edəcəyi qadağadan Ermənistanın bütüvlükdə 40-50 milyon dollar itirəcəyini iddia etsələr də, gürcü iqtisadçıları bu zərəri 10-12 milyon dollar ətrafında hesablayırlar. Necə deyirlər, erməni yenə erməniliyini göstərməkdədir.

Maraqlıdır ki, rusiyalı ekspertlərin bəziləri də ermənilərin hay-küyünün elə də əsaslı olmadığını etiraf edirlər. Eyni zamanda bəzi Rusiya ekspertləri iddia edirlər ki, Gürcüstan taxıldan başlayıb qadağanı digər məhsullara da tətbiq edəcək...

□ **Dünya SAKIT,**
"Yeni Müsavat"

Rus təyyarəsinin vurulması iki ölkəni üz-üzə qoydu-gərginlik

"Rusiya İsrailin bu təxribatçı hərəkətinə düşmənçilik kimi baxır və buna adekvat cavab vermək hüququnu özündə saxlayır"

Rusiyanın İL-20 radioelektron kəşfiyyat və mübarizə təyyarəsi sentyabrın 17-də axşam Suriyadakı Hmeymim aviabazası rayonunda radarlardan "itib". Rusiya Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, təyyarə İsrail qırıcılarının Latakiyə əyalətində Suriyaya aid obyektlərə raket zərbələri endirdiyi bir vaxtda radarlardan itib. Həmin vaxt təyyarə Aralıq dənizi akvatoriyası üzərində uçmuş. Fövqəladə vəziyyət təyyarənin sahilədən 35 kilometr məsafədəki Hmeymim aviabazasına qayıtması zamanı baş verib. Rusiya Müdafiə Nazirliyinin verdiyi məlumata görə, təyyarənin göyertəsində olan 15 hərbiçinin hamısı həlak olub. Rusiya Müdafiə Nazirliyinin axtarış qrupu Aralıq dənizində İL-20 təyyarəsinin qalıqlarını tapıb. Təyyarənin ekipajının cəsədlərinin hissələri gəmiyə qaldırılıb.

ABŞ hökumətindəki mənbə CNN-ə bildirib ki, Rusiya kəşfiyyat təyyarəsi Suriyanın hava hücumundan müdafiə sistemləri tərəfindən vurula bilərdi. Belə ki, İsrail aviasiyasının Latakiyə rayonuna zərbələr endirdiyi vaxt Suriyanın hava hücumundan mü-

Tezliklə ABŞ-ın məlumatı təsdiqlənib. Belə məlum olub

ki, Suriya hərbiçiləri İsrail aviasiyasının Latakiyə vilayətinə olan hücumunun qarşısını almaq istərək təsadüfən içərişində 15 rusiyalı hərbiçinin olduğu rus təyyarəsinə vurublar. Rusiya təyyarəsi məhz bir neçə il önce Kremlin suriyalılarına satdığı hava hücumundan müdafiə sistemi ilə məhv edilib.

Rusiya Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, İsrail Suriya ərazisinə raket zərbəsi endirməyi planlaşdırdığı haqda Rusiya tərəfini bir dəqiqə qalmış xəbərdar edib. Nəticədə İL-20 hərbi təyyarəsi təhlükəsiz zonaya çıxmağa macal tapmayıb. "İsrailin Aviasiya İdarəsi və F-16 təyyarə-

lərinin pilotları Rusiya təyyarəsinə görməyə bilməzdilər. Belə ki, Rusiya təyyarəsi 5 km hündürlükdə enişə hazırlaşdı. Bununla belə, onlar bu təxribata bilərəkdən gedərək, Rusiya təyyarəsinin vurulmasına nail olublar" - deyə birlində Rusiya Müdafiə Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi, general-mayor İqor Konaşenkov bildirib.(azpolitika)

"Rusiya İsrailin bu təxribatçı hərəkətinə düşmənçilik kimi baxır və buna adekvat cavab vermək hüququnu özündə saxlayır" - deyə general-mayor sərt bəyanat verib.

Rusiya Müdafiə Nazirliyi bəyan edib ki, İsrail hərbiçiləri özlərini çox məsuliyyətsiz

aparıblar. "Bu isə Rusiya-İsrail tərəfdaşlıq ruhuna cavab vermir", deyə general-mayor İqor Konaşenkov əlavə edib.

Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu da təyyarə olarına görə rəsmən İsraili günahlandırıb. Virtualaz.org Rusiya KİV-lərinə istinadən xəbər verir ki, bu haqda Şoyqu İsrail müdafiə naziri Aviqdor Libermanla telefon danışığı zamanı bildirib. Sergey Şoyqunun sözlərinə görə, Rusiya Müdafiə Nazirliyi dəfələrlə müxtəlif kanallarla İsrail ordusunu Suriyaya zərbələrdən çəkinməyə çağırırdı. O, habələ qeyd edib ki, Moskva İs-

raile münasibətdə sonrakı addımlar barədə hüququnu özündə saxlayır.

İsrail səfirliyindən isə Rusiyanın bu bəyanatını şərh etməkdən imtina ediblər. "Şərhsiz", səfirliyin mətbuat attaşəsi Aleks Qandler "Ria Novostiye" bildirib. Günün ikinci yarısında isə İsrailin Moskvaadakı səfiri Suriyada Rusiyaya məxsus İL-20 təyyarəsinin vurulması ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb.

"Vəziyyətlə əlaqədar olaraq, İsrail səfiri XİN-ə çağırılıb", - deyə, nazirlikdən bildirilib.

□ **ORXAN,**
"Yeni Müsavat"

Yay fəslə artıq başa çatmaq üzrədir. Hava haqqında verilən proqnozlara görə, bu gündən etibarən temperatur aşağı düşəcək, yağıntılar olacaq. Bakıda yayda toz dərddi olduğu kimi, digər fəsilərdə də sel-su problemi yaşanır. Belə ki, güclü yağışlardan sonra Bakı küçələrində iri gölməçələr yaranır və bu hal da əhəlinin hərəkətini çətinləşdirir.

Bəhs etdiyimiz hal Bakıda demək olar ki, hər il yaşanır. Bəs bu il problemin həlli istiqamətində hansı işlər görüldü?

“Yeni Müsavat”a danışan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Anar Nəcəfli bildirib ki, onlar yaşanacaq halın qarşısını almaq üçün addımlar atırlar:

“Əvvəlcə qeyd edim ki, heç bir qurum təbii fəlakət qarşısında 100 faizlik zəmanət verə bilməz ki, hər hansı bir problem yaşanmayacaq. Problemlərin yaşanması qaçılmazdır. Ancaq təbii ki, qurumlar bu problemi minimuma endirmək üçün işlər aparırlar. Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi olaraq biz də prospektlərin təmiri və yenidən qurulması, bərpası zamanı mövcud yağışxana sisteminin yenilənməsi, bərpası istiqamətində də işlər aparırıq. Eyni zamanda əgər ehtiyac varsa, onların yenilənməsi, qurulması işlərini də həyata keçiririk. Bineqədi şosesi, Babək, Ziya Bünyadov prospektində, Yeni Yasamalda problemləli nöqtələr vardı ki, orada yenidənqurma işləri çərçivəsində bu problemlər də aradan qaldırılıb. Ancaq bu da o demək deyil ki, hər hansı bir ərazidə problem yaşanmayacaq. Problemin yaşanması mümkündür və qaçılmazdır. Təbii olaraq biz önəlmə tədbirləri görürük. Problemləli nöqtələrdə “Azərsu” ASC tərəfindən kollektorların inşasına qədər işlər görülüb. Bu işlər kompleks şəkildə, aidiyyəti qurumlarla birlikdə həyata keçirilir. Hazırda demək olar ki, bütün problemləli nöqtələrdə işlər tamamilə yekunlaşdırılıb və problem öz həllini tapıb”.

Bir müddət Bakı Baş Tikinti İdarəsinin rəisi və Bakı Şəhər Soveti sədrinin 1-ci müavini vəzifəsində işləmiş Əzim Məsimov isə “Yeni Müsavat”-a söyləyib ki, əslində Bakının hər il yağış sularının altında qalması başqa səbəblərdən qaynaqlanır:

Yağışlar başlayır - Bakı küçələrini selbasma təhlükəsi

Anar Nəcəfli: “Problemin yaşanması mümkündür və qaçılmazdır”

“Bakının heç olmasa əsas ərazilərini əhatə edən tam sistemli şəbəkə mövcud deyil. Sadəcə olaraq, Bakıda ayrı-ayrı lokal şəbəkələr var. Onların da bəziləri dənizə çıxır, bəzilərinin isə ümumiyyətlə, heç dənizə də çıxışı yoxdur. Yeni ana xətlərdən kənar qalıblar. Yağış suyu adətən dənizə və çaylara axıdılmaldır. Vahid şəbəkə mövcud olmadığı üçün Bakıda bu, alınmır. Sovet dövründə böyük kollektor tikilirdi. Bu kollektor 8-ci mikrorayon istiqamətində inşa edilirdi və Tofiq Behramov stadionunun yanında dənizə tərəf çıxırdı. Kollektoru stadionun yanına qədər tikdilər. Sonradan isə üstünü basdırdılar. Yeni iş yarımçıq qaldı. Bu isə o deməkdir ki, 8-ci mikrorayon və ətraf ərazilərin yağış sularının dənizə hər hansı bir çıxışı yoxdur. Ona görə də problem mövcud olaraq qalacaq. Çünki hələ də orada yağış sularını yığıb, dənizə axıdan sistem yoxdur. Bakıda yağış suları, sadəcə olaraq, bir yerə yığılır, sonra da öz axarı ilə boşluqlara dolur. Diqqət

edirik ki, Bakıda yağışdan sonra küçələrə yığılan su ora-bura axır, axırda da ya quruyur, ya da elə küçələrdə qalır. Bu hal isə paytaxtda böyük fəlakətə yol açmağa bilər. Çünki Bakının asfaltlaşmış sahələri çoxdur. Artıq ildən-ile torpaq yer azalır. Asfalt olduqca da su yığılır və böyük yollarda göllər əmələ gəlir. Bu hal, təbii ki, yolların da tez sıradan çıxmasına səbəb olur. Bakıda torpaq ərazisi çox olan zaman problem bir o qədər də hiss olunmurdu. Çünki yağışdan sonra su torpağa hopurdu və sistemin olmaması kimsənin diqqətini cəlb etmirdi. İndi də asfalt çəkişlər, ancaq kollektor tikmirlər. Şəhərin vahid kanalizasiya sistemi hazırlanmalı və təbii olunmalıdır. Bunun əsasında da ümumi iş axıra çatdırılmalıdır. Yəni gerek yolları söküb, kanalizasiya sistemini çəkib, təzədən yol çəkələr. Çünki vaxtında yol çəkiblər, kanalizasiya sistemini qurmayıblar. İndi sistemi qurmaq da böyük vəsait tələb edir”.

Ekspert bildirib ki, Bakıda hər hansı bir süni gölün yaradılması da mümkün deyil:

“Çünki bunun üçün yer yoxdur. Suların axıdılma istiqaməti də niz və “Böyük şor” gölü idi. İndi həmin göldə də daşma olur. Nəticədə görünür ki, ora da artıq su axıdılmır. Başqa yer də yoxdur ki, “Böyük şor” kimi göl yaradılsın. Ancaq əslində belə bir göl yaradılmalıdır. Suyun axma mənbəyi dənizdir. Çünki dəniz həm də aşağıdadır. Bunun üçün nasos sistemi də qurulmalıdır. Bizdə, ümumiyyətlə, nasos sistemi qurulmur. Başqa bir problem də odur ki, hazırda Bakıda hündür binalar tikilir, ancaq kanalizasiya xətləri düşünülür. Bu binalar tikilən zaman da kanalizasiya sistemi nəzərə alınmalıdır. Binaların ərazisi asfaltlanmış sahə hesab olunur. Nəticədə orada da torpaq sahəsi qapadılır və su hopmur. Hazırda Bakının ətraf ərazilərində xeyli tikintilər həyata keçirilir. Bəs onların kanalizasiya suları hara axacaq? Ümumiyyətlə, Abşeronda kanalizasiya sistemi bərpadə vəziyyətdədir və buna görə də mövcud problem getdikcə ciddi hal alacaq”.

□ ƏLİ RAİS,

Sabah Aşuradır-24 rayonda qan veriləcək

Əzadarlıq mərasimlərində zəncir vurmaqla bədənə xəsarət yetirmək və baş yarmaqla qan çıxarmaq İslam qanunlarına ziddir

Sentyabrın 20-də bütün dünya müsəlmanları Aşuramı qeyd edəcək. Aşura mərasiminə Azərbaycanda hökumət orqanları və dini qurumlar ciddi şəkildə hazırlıq görür. Son illərdə qəbul olunan bir sıra məhdudiyətlər də Aşura günü təbiiq olunacaq.

Sentyabrın əvvəlində QMİ-nin Qazılar Şurasının Məhərrəm ayının başlaması ilə əlaqədar verdiyi fətvada qeyd olunur ki, mövcud qanunvericiliyə əsasən, təziyə məclisləri məscidlərdə, ibadət ocaqlarında və onlara aid ərazilərdə təşkil olunmalı, ictimai asayişə mane olmamalıdır. Dini mərasim və ayinlər yalnız QMİ-nin rəsmi şəkildə təyin etdiyi din xadimləri tərəfindən idarə edilməlidir. Din xadimləri mövzələrində Həzrət Hüseyin (ə) mübarizəsinin və Kərbəla faciəsinin mahiyyətini düzgün çatdırmalı, şəhidlik fəlsəfəsinin açıqlanmasına, habelə vətən təəssübü və milli mənafeələrimizin təbliğinə çalışmalıdırlar.

Bundan başqa, QMİ-nin fətvasında ibadət məkanlarından kənar kütləvi yürüşlər, özünə və ətrafdakilərə xəsarət yetirə biləcək alətləri, başqa ölkələrin bayraq və digər dövlət rəmzlərini mərasimlərə gətirmək qadağan edilir. Bundan başqa, fətvada qeyd olunur ki, əzadarlıq mərasimlərində dinimizin təyin etdiyi əxlaqi meyarlara riayət olunmalı, soyunmaq, zəncir vurmaqla bədənə xəsarət yetirmək və baş yarmaqla qan çıxarmaq İslam qanunlarına ziddir və İmamın, Kərbəla şəhidlərinin xatirəsinə hörmətsizlikdir. Bundan başqa, QMİ təziyə məclislərində uşaqların iştirakı qeyri-məqbul hesab edilir.

QMİ-dən bildirildi ki, bu, il hər il olduğu kimi, yenə də respublikanın bir sıra şəhər və rayonlarında Aşura günlərində qanvermə aksiyaları keçiriləcək. Ümumilikdə 24 rayon olmaqla 28 yerdə qanvermə aksiyası keçiriləcək. Bunlardan 20-si məscidlərdə, 8-i isə xəstəxanalarda keçiriləcək. QMİ-nin fətvasında qeyd olunur ki, Səhiyyə Nazirliyi QMİ-nin başladığı bu kampaniyaya dəstək əlaməti olaraq məscidlərlə yanaşı, ibadət məkanlarına yaxın ərazilərdə yerləşən tibb məntəqələrində (xəstəxana və poliklinikalarda) də qanvermə aksiyalarının həyata keçirilməsini təmin edəcək.

Qeyd edək ki, bu ilki Aşura günlərində təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsi məqsədilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi birgə tədbir keçirib. Hökumət rəsmiləri Aşura günləri təxribat olmasa ilə bağlı xəbərdarlıq ediblər. Qeyd edək ki, Azərbaycanda Aşura günü hansısa təxribatın olacağı ilə bağlı rəsmi dairələrdən hər hansı bir açıqlama yoxdur. Bu səbəbdən də xəbərdarlıqların və ciddi Aşura hazırlıqlarının ilə bağlı konkret risklərin olduğu, yoxsa sadəcə texniki təhlükəsizlik tədbirləri olduğu məlum deyil.

Xatırladaq ki, 2015-ci ildə qəbul olunmuş “Dini ekstremizmə qarşı mübarizə haqqında” Qanuna əsasən qapalı ibadət məkanları (Məscid, hüseyiniyyə və sair - K.R.) istisna olmaqla, digər yerlərdə Aşura və əzadarlıq mərasimləri keçirilə bilməz. O cümlədən evlərdə təziyə məclisləri keçirilə bilməz. Qapalı məkanlardan kənar dini simvol, bayraq və digər matəm əlamətlərini asmaq, yapışdırmaq qadağandır. Avtomobillərin üzərinə Məhərrəmliklə bağlı yazılmanın yazılması qadağan edilib, bunu edənə yol polisi tərəfindən saxlanılaraq cərimələnir.

Bundan başqa, təhlükəsizlik səbəbindən Tasua (Aşuradan öncəki gün - K.R.) və Aşura günləri kütləvi yürüşlərinin keçirilməsi də qadağan edilib. Ancaq görünür, bu ilki Gəncə hadisələrindən sonra müəyyən narahatlıq var və dövlət qurumları hansısa aksiyanın keçirilməsindən ehtiyat edir.

Lakin ümumilikdə artıq 7 gündür keçirilən Məhərrəmlik mərasimlərində hər hansı narahatlıq doğuran hadisə baş verməyib. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, matəm mərasimləri keçirilir.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU,
“Yeni Müsavat”

Anar Nəcəfli efirə qayıtdı

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin rəhbəri Anar Nəcəfli yenidən efirə qayıdır. O, bu barədə facebook hesabında qeyd edib.

“Əziz dostlar, mənə göstərdiyiniz diqqət, sevgi və çoxsaylı təbriklərinizə görə hər birinizə təşəkkür edirəm. Qeyd edim ki, mən Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinin reisi vəzifəsindən ayrılmışam və işimə davam edirəm. Sadəcə olaraq, bundan sonra əsas işimlə paralel olaraq, həm də ARB TV-nin əsas xəbər bu-

raxılışının aparıcısı olaraq da fəaliyyətim davam etdirəcəm. Bununla əlaqədar Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət

Agentliyinin rəhbərliyinə, şəxsen agentliyin idarə heyətinin sədri Saleh Məmmədova ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin reisi vəzifəsində qalaraq həm də ARB TV-nin xəbər aparıcısı kimi fəaliyyət göstərməyimə razılıq verdiyi üçün minnətdarlığımı bildirirəm. ARB TV-nin rəhbərliyinə isə mənə etimad göstərən uzun illərdən sonra yenidən efirə qayıtmağıma şərait yaratdığı üçün təşəkkür edirəm.

Bundan sonra da çalışacam ki, həm təmsil etdiyim qurumun ictimaiyyətlə əlaqələrinin müsbət istiqamətdə inkişaf etdirilməsində əlimdən gələni etməyə davam edim, həm də xəbər aparıcısı olaraq mənə göstərilən etimadı doğruldum.

Bir daha hər kəsə təşəkkür edirəm! Var olun! - A.Nəcəfli bildirib.

Havalalar soyuyur: sürüşmə zonalarında vəziyyət necədir?

Ekspert: «Qədimi sürüşmə sahələri var ki, yağıntılar olan zaman həmin ərazidə aktivlik müşahidə edilir»

Qarıdan payız fəslə gəlir və heç şübhəsiz ki, yay aylarına nisbətən yağıntıların miqdarında artım olacaq. Bu hal isə Bakının sürüşmə zonalarında yenidən aktivliyə səbəb ola bilər. Mütəxəssislər hesab edirlər ki, Bakı ərazisində bir neçə sürüşmə ocaqları var ki, onlar da hər il yağıntıların çox olduğu dövrdə müəyyən qədər aktivləşir.

Ümumilikdə isə Coğrafiya İnstitutunun mütəxəssislərinin apardıqları tədqiqatlara əsasən Bakının bir neçə əsas sürüşmə ocaqları müəyyən edilmişdir. Əhmədli şosesi, Zığ şosesi, Binəqədi, Bayıl, Badamdar, Masazır gölünün ətrafında - ümumilikdə təxminən 20 yerdə böyük sürüşmə sahəsi var. Həmin sürüşmə sahələrində 150 mindən çox əhali məskunlaşmışdır. Bu ərazilərdə sürüşmə sahələri geniş yayılıb və həmin ərazilər sürüşmə baxımından təhlükəli hesab edilir.

Xüsusilə də sadaladığımız yerlərin arasında Bayıl ərazisi daha aktiv və təhlükəli hesab edilir. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, son 20-25 ildə Bayıl yamacında sürüşmə sahəsi daha da artıb. Elə ötən il Bayıl yamacında "Teleqüllə"nin yaxınlığında və Buxta küçəsində baş verən torpaq sürüşməsi nəticəsində ərazidə məskunlaşan vətəndaşlara məxsus evlər dağıldı. Müvafiq qurumların göstərişi ilə ərazidə yaşayan ailələrin bir qisminə kirayə pulu verildi və oradan müvəqqəti köçürüldülər. Hazırda Bayılın sürüşmə ərazisində məskunlaşan sakinlərin aqibətinin necə olacağı bilin-

mir. Sakinlərin sözlərinə görə, köçürülən ailələrin böyük bir qismi evlərinə geri dönüblər. Çünki kirayə pulunun azlığından şikayət edərək söyləyirlər ki, verilən 200-250 manat pulu Bayıl ərazisində kirayə mənzil tapa bilmirlər. Onların sözlərinə görə, işləri, övladlarının məktəbləri Bayıl ərazisində olduğu üçün məcbur qalıb, öz evlərinə geri dönüblər. Bayıl yamacında təbii qazın verilişinin dayandırılması isə sakinləri narazı salan əsas məsələlərdəndir. Onlar bildirirlər ki, bələndə rayon icra hakimiyyətindən konkret qərar gözləyirlər. İcra hakimiyyəti isə başsızsız qalıb.

Belə ki, keçmiş başçı Eldar Əzizov Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə müavin vəzifəsinə təyin olunduqdan sonra Bayıl camaatının dərdi ilə maraqlanan kimsə yoxdur. Eldar Əzizovun Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətinin Ərazi İdarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Coşqun Cəbrayilovu özünə köməkçi aparması vəziyyəti bir qədər də çətinləşdirib və Bayıl camaatı konkret olaraq dərdlərini deməyə məmur tapmırlar...

"Yeni Müsavat"a daxil olan məlumata görə, Bayılda

Buxta ərazisində bu ilin may ayında baş verən sürüşmə nəticəsində yararsız hala düşən 3 evin də sahibinə kompensasiya verilməyib.

Bəs payız ayında sürüşmənin daha da aktivləşməsi gözlənilirmi?

"Yeni Müsavat"a danışan Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin geoloji planlama ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov bildirib ki, hazırda sürüşmə ərazilərində ciddi aktivlik müşahidə edilmir:

"Sentyabrın 17-də İsmayılıdan zəng edib dedilər ki, Lahic yaşayış məntəqəsinin inzibati ərazisinə daxil olan ərazidə sürüşmə baş verib. Ancaq rəsmi şəkildə müraciət etməyiblər. Digər ərazilərdə isə vəziyyət əvvəlki qaydada davam edir. Ciddi dəyişiklik hiss olunmur. Konkret olaraq Bayıl ərazisinə gəlinə isə deyim ki, Bayıl yamacında, Buxta küçəsində stabil vəziyyətdir. Ötən günlərdə Buxta ərazisində olduq. Eyni zamanda Şəhidlər Xiyabanı tərəfdə də şəxsən özüm oldum və hər hansı bir ciddi dəyişiklik görmədim. Qədimi sürüşmə sahələri var ki, yağıntılar olan zaman həmin ərazidə aktivlik müşahidə edilir. Hansı ki, orada əslində hər an gərginlik mövcuddur. Yağış suları isə bu gərginliyi bir qədər artırır.

Ümumilikdə isə dünya statistikasında da sürüşmələrin 80 faizi insan amili səbəbindən baş verir. Çünki bu ərazilərdə yaşayış evlərinin sayı artır, təbiətə müdaxilə çoxalır. Sürüşməyə təbii amillərlə yanaşı su, kanalizasiya borularının köhnəməsi və həmin ərazilərdə çoxsaylı iritonnajlı maşınların hərəkəti səbəb olur.

Nəticədə sürüşmə prosesi bir qədər də sürətlənir və Bayılda baş verdiyi kimi çökmələr müşahidə olunur. Buna görə də insanlar diqqətli olmalı, sürüşmə zonalarında yamacları kəsməməli, icazə olmayan yerlərdə evlər tikməməlidirlər".

Bayılla bərabər Masazır ərazisindəki sürüşmə zonalarında tez-tez aktivləşmə müşahidə olunur. Burada da sürüşmə sahəsində tikilən evlərin uçması halı tez-tez müşahidə olunur.

"Yeni Müsavat"a danışan sahə üzrə ekspert Əzim Məsimov bildirib ki, Bayıl ərazisində sürüşmə prosesi bu il də davam edəcək. Ekspertə görə, orada hələ də suyun mənbəyi tapılmayıb. Bu mənbə tapılana qədər ərazidə sürüşmənin olması qaçılmazdır: "Suyun haradan gəlməsini tapmaq lazımdır. Məsələ yağıntılarla bağlı deyil. Çünki ötən illərdə də yağıntılar olub. Hətta deyərdim ki, ötən illərdə olan yağıntılar daha çox idi. Konkret olaraq bu ilin qışında yağış demək olar ki, yağmadı. Ona görə də Bayıl ərazisində söyləmək olmaz ki, sürüşməyə səbəb yağış sularıdır. Kanalizasiya sularının axıdılmasına diqqət etmək lazımdır. Bakıda kanalizasiya sistemi olmadığı üçün su hara və necə gəldi axıdılır. Nəticədə torpaq doyur, başlayır sürüşməyə. Torpağın da növləri var. Elə torpaq var ki, su nəticəsində çökmür, eləsi də var ki, sürüşür. Bakının sürüşmə zonalarında bu baxımdan da müxtəliflik nəzərə alınmalıdır".

□ Əli Rəis,
"Yeni Müsavat"

«Bakcell» növbəti beynəlxalq ekoloji aksiyaya qoşuldu

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti ölkənin bir sıra nüfuzlu şirkətləri, dövlət qurumları və qeyri-hökumət təşkilatları ilə bir araya gələrək bütün dünyada qeyd olunan Beynəlxalq Sahilyanı Təmizlik Günü çərçivəsində sentyabrın 15-də Bilgəh çimərliyində genişmiqyaslı təmizlik aksiyasına qoşulub.

Artıq 23 ildir ki, dünyanın bir çox ölkəsi hər il sentyabr ayının 15-i Beynəlxalq Sahilyanı Təmizlik Günü qeyd edir. Sahilyanı Təmizlik Günü Yer kürəsində su hövzələri sahillərinin tullantılardan təmizlənməsinə yönəlmiş ən irimiqyaslı könüllü hərəkətdir. Bu məqsədlə on minlərlə insan könüllü olaraq yaşadıkları ərazilərin sahillərini tullantılardan təmizləyirlər.

Azərbaycanın artıq 9 ildir ki iştirak etdiyi bu beynəlxalq ekoloji aksiyanın təşkilatçıları qismində ənənəvi olaraq "Coca-Cola", "Bakcell", "PAŞA Bank" şirkətləri və "ASAN Könüllülük Məktəbi"nin "Yaşıl ASAN" təşəbbüsü çıxış ediblər, aksiyanın partnyorları sırasında isə "ASAN Radio", "Xəzər TV", "AzEko", AFFA, "Baku Expo 2025", "Alliance Assis Group", "Toyota" Bakı Mərkəzi, "Entree" kafelər şəbəkəsi və Azərbaycan Velosiped İdmanı Federasiyası yer alıblar.

15 sentyabr tarixində #Xəzəriqoruyaq şüarı altında Bilgəh çimərliyində keçirilən aksiyaya maksimum sayda iştirakçı cəlb olunub. Belə ki, 600-dən artıq insan sahiləni ərazini 5 tona yaxın tullantıdan təmizləyib. Bütün aksiyaya iştirakçıları təşkilatçılar tərəfindən nəqliyyat, idman köynəkləri, sərnişinlərə içkilər və qida, həmçinin təmizlik ləvazimatları ilə təmin olunublar. Hər il çimərlik mövsümünün sonunda gəncələr, «Bakcell» və digər şirkətlərin əməkdaşlarının, onların ailə üzvlərinin iştirakı ilə keçirilən sahiləni təmizlik aksiyası ölkədə ekoloji durumun yaxşılaşdırılması, əhalinin maarifləndirilməsi və ətraf mühitə məsuliyyətlə yanaşma prinsiplərini təbliğ edir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda son 9 il ərzində keçirilən analoji birgünlük aksiyaya çərçivəsində Xəzər dənizinin çimərliklərinin 40 hektara yaxın ərazisi təxminən 32 ton məişət tullantısından təmizlənib. Təmizlənən ərazilərdən toplanan tullantılar qeydə alınaraq məlumatlar "Ocean Conservancy" beynəlxalq təşkilatına göndərilir. Həmin məlumatlar isə öz növbəsində dünya su hövzələrinin təmizlənməsi haqqında ölkələr üzrə beynəlxalq hesabatlarda əks olunur.

Korporativ sosial məsuliyyətli şirkət olan «Bakcell» bu hərəkətə qoşulan ilk mobil operator kimi ölkədə ekoloji sahəsində maarifləndirmə fəaliyyətinin həyata keçirilməsi, ətraf mühitin və əhalinin sağlamlığının qorunmasına öz töhfəsini verir.

Bakı rusların 2018-ci il üçün MDB şəhərlərinə payız səyahəti reytingində üçüncüdür. Reyting "TurStat" analitik agentliyi tərəfindən hazırlanıb. Ekspertlərin hesablamalarına görə, rus turistlər payızda Azərbaycana və Bakıya orta hesabla 3 günlük gəlirlər. Onlar bir gün üçün yemək və qalmağa 30-80 dollar arası pul xərcləyirlər.

Aşağıda payız səyahəti üçün məşhur olan MDB ölkələrinin şəhərləri təqdim olunub. Turistlərin 2018-ci ilin payız fəslini üçün seçdiyi ən yaxşı 10 MDB şəhəri:

- Minsk (Belarus)**
- Astana (Qazaxıstan)**
- Bakı (AZƏRBAYCAN)**
- İrəvan (Ermənistan)**
- Daşkənd (Özbəkistan)**
- Almatı (Qazaxıstan)**
- Bişkek (Qırğızıstan)**
- Kişinyov (Moldova)**
- Düşənbə (Tacikistan)**
- Aşqabad (Türkmənistan)**

Keçək bizim payız turizminə. Turizm eksperti Sənan Mehdiyev "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında bildirdi ki, ümumiyyətlə, payız mövsümündə tətilə çıxmağın üstün cəhətləri çoxdur. Birincisi və ən önəmli, payızın gəlişi ilə tətil bölgələrində, hotellərdə bir sakitlik başlanır. Bir tətilin vazkeçilməz atributları olan gəzinti, üzme və kitab oxumaq daha xoş bir hala gəlir. Hoteldə yemək, çimərlikdə isə şezlonq növbəsinə girməkdən bezənlər üçün payız tətili çox gözəl bir seçim olur: "Yayda yer tapa bilmədiyiniz, rezervasiya belə etməkdə çətinlik çəkəcəyiniz məkanlara payızda rahatlıqla gedə bilərsiniz. Bu, xüsusən də Türkiyənin istirahət bölgələri üçün keçərlidir. Normal şərtlərdə rezervasiya belə etməkdə çətinlik çəkəcəyiniz, getdiyiniz halda "bu qədər pul verdim, amma diqqət, qayğı aşağı səviyyədə idi" deyəcəyiniz məkanlar üçün payız mövsümündə axtarlan müştəri ola bilərsiniz. Daha yaxşı bir masada oturub daha çox diqqət görə biləcəyiniz, həftə qiymətdə sövdələşməyə gedəcəyiniz məkanlar çox olacaq".

Müsaibimiz payız fəslində hotel qiymətlərinin də ucuz olduğunu dedi. Məsələn, Türkiyədə hotel qiymətləri əsasən iyul və avqust aylarında çox yüksək olur. Sentyabrda isə qiymətlər düşür. Bundan başqa, təyyarə biletləri də basabas yay mövsümündə olduğu qədər bahalı olmaya bilər: "Həm şəhərlərarası yollar, həm də tətil bölgələrindəki neqliyyat daha rahat olur. Şəhərlərarası yollar sakitləşir. Yaydakı qələbəliyə görə gəzə bilmədiyiniz bir çox yerləri payızda rahatlıqla kəşf edə bilərsiniz".

Bütün bunlar payız tətilinin özəlliklərindən biridir. Məntiqlə, əgər məktəbə gedən uşaqlarınz yoxsa (bu halda payızda tətil etmək mümkün görünmür) rahat, beyninizi dincəldəcək tətil payızda edilə bilər.

Payız turizmi başlayır - Azərbaycanada yeni dəb...

Hara və neçəyə səyahət etmək olar - siyahı və qiymətlər bu yazıda

Bütün şərtlər bu tətilin daha uğurlu və dinclik gətirən olacağına işarə verir.

Ərəblər də Azərbaycana payızda tərcih edir - səbəb

Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin Fars körfəzi ölkələrindəki nümayəndəliyinin rəhbəri Rəşid əl-Nuri payızda Azərbaycana səfər etməyi məsləhət görür. Bu barədə nazirliyin rəsmi saytında da məlumat verilib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan payızda son dərəcə nadir gözəlliyə malik olur: "Biz - Fars körfəzi ölkələrində yaşayanlar adətən payızın gözəlliyini görə bilmirik. Payızda təbiət gözəlliyi axtaran şəxslər üçün Azərbaycan əlverişli ölkədir. Bu fəsilə Azərbaycan payızda bir gündə sakit, günəşli hava ilə yağışlı hava bir-birinə qarışır. Xəzər dənizi hələ də isti olacaq. Bu fəslin əvvəllərində Azərbaycanda hava yaydakı kimidir - yağış meşələr, parklar, bağlar. Yalnız oktyabrın sonlarından etibarən yarpaqların rəngi dəyişməyə başlayır".

Payızın bu cür gözəlliyi onu Azərbaycana səfər üçün ən ideal fəsilə çevirir. Siz Azərbaycanın ən mənzərəli kəndlərindən birinə səfər edə, yaxud şəhərdə qalıb payızın gözəlliyindən həzz ala bilərsiniz. Aydındır ki, əgər payızda Azərbaycana yollanmaq qərarına gəlsəniz, qonaqpərvərlik və xeyirxahlıq ab-havası ilə əhatə olunacaqsınız. Rəşid əl-Nuri deyir ki, payız fəslini boyunca Azərbaycanda heyva, xurma, əzgil və nar kimi meyvələr bol olur. Bundan başqa, bu sakit,

gözəl ölkədə qaldığınız, oranın mədəniyyətdən həzz aldığınız zaman əncir, qarpız, zoğal, armud və almaldan bol vitamin alacaqsınız: "Payız fəslində məhsul yığılı meyvələrdən və təzə, halal mətbəxdən faydalana bilərsiniz. Bundan başqa, göbələkləri və müxtəlif meyvəni bitkiləri sevən şəxslər mənzərəli meşələrə yollana, orada bu bitkiləri əldə edə bilərsiniz. Bütün bunlar Fars körfəzi ölkələri üçün qeyri-adi haldır. Azərbaycanda sakit göllər, müalicəvi bulaqlar və dövlət tərəfindən qorunan meşələr var. Bütün bunları və təbiətin bizə verdiyi mükafatı elə bu payız görə bilərsiniz. Azərbaycan təbiəti ən təcrübəli səyahətçiləri belə, heyran edəcək".

Rəşid əl-Nuri Azərbaycanda ovçuluq turizminin olduğunu da deyir. Məlumdur ki, ovçuluq turizmi Fars körfəzi ölkələrində yaşayan insanlar üçün çox maraqlıdır. Onun sözlərinə görə, ovçuluq səyahətini planlaşdırmaq üçün ilk addım olaraq, harada hansı heyvanı ovlamaq istədiyinizi müəyyənləşdirməlisiniz: "Bu zaman qanunun tələblərini də yerinə yetirməlisiniz. Amma ovçuluqla maraqlanmayanlar da məyus olmasın. Çünki onlar Qəbələ Atıcılıq Klubunda atıcılıq daxil olmaqla, çoxsaylı əyləncələrdən zövq ala bilərlər".

Azərbaycanlılar payızda hara və neçəyə gedirlər?

Bir neçə turizm agentliyinin payız turları ilə tanış olaq. "Yeni Məsəvat" xəbər verir ki, payızda ölkədaxili turlarla yanaşı, Avropa turları da xeyli popu-

İstanbul üçün ən ideal zamandır. Bu turların ilkin qiyməti 440-AZN göstərilir. Bu fəsilə insanlar daha çox Türkiyə (İstanbul) və Rusiya (Moskva) istiqamətlərinə bilet alır. Bilet qiymətləri hər gün dəyişsə də, təxmini qiymət gediş-dönüş üçün Türkiyəyə 400 AZN-dən, Rusiyaya isə 350-AZN-dən başlayır. Avropa ölkələrinə uçuşlarda isə insanlar "Wizzair" aviakompaniyasının ucuz biletlərinə üstünlük verir. Digər aviakompaniyalarda Avropa üçün qiymətlər 600 AZN-dən başlayır. İsti ölkələr olan Dubay və Misirə tarixdən asılı olaraq 400 AZN-ə bilet əldə edə bilərsiniz.

İnsanlar payızda daha çox qrup turlarına üstünlük verirlər. Macarıstan, Çexiya, Avstriya payızda üstünlük təşkil edən ölkələrdir. Turistlər bu ölkələrə aviabletsiz turları 500 AZN-dən başlayan qiymətlərlə əldə edə bilərlər.

Amma ölkədaxili turları da yaddan çıxarmaq olmaz. Quba, Qəbələ, Şəki turistlər tərəfindən daha çox səyahət edilən rayonlardır. Bu, həmin rayonların otellərindəki kampaniyalar və təkliflərlə bağlıdır. Eyni zamanda Qubada keçirilən "Alma festivalı", Göyçayda baş tutacaq "Nar festivalı" da turist axınına səbəb olur. Rayon turlarının qiymətləri 21 AZN-dən başlayır. Bu turlara səhər yeməyi, neqliyyat, ekskursiyalar və əyləncəli oyunlar daxildir.

Payız aylarında təklif olunan turpaketlər üçün turizm agentlikləri indidən endirimlər edirlər. Yay aylarında 1500 manata təklif edilən qiymətlər hazırda yarıya enib. Azərbaycanlılar payız aylarında daha çox müalicə məqsədi ilə səfər gerçəkləşdirir. Avropa ölkələrinə təşkil edilən turpaketlərin qiymətlərində özünü göstərən ucuzlaşma da aviablet və otele xərclərinin azaldılması ilə bağlıdır.

Biz payızda Avropaya, bəs avropalılar haraya?

Hesab edək ki, maddi imkanları olan azərbaycanlılar üçün Avropa payız turizmi üçün ideal məkanlardandır. Bəs avropalılar, eləcə də dünya insanı üçün payız turizminin vazkeçilməz məkanları hansılardır?

Toskana, İtaliya
Toskanada gözəl payız təxminən sentyabr ayının axırına qədər başlayır və dekabr ayının so-

nunadək davam edir. Şərab və gastronomik festivallar, təbii dombalan və göbələklər, möhtəşəm hava və rəngarəng üzüm bağları - bunlar hamısı payızda turistləri gözəlayir.

Praqa, Çex Respublikası

Payızlı Praqa şəhərini ziyarət etmək səbəbi, sadəcə, onun payız aylarında şəhərin üzərinə sıx və demək olar ki, mistik dumanların enməsidir. Payız aylarında Praqada sıx turist axını olmur, şəhəri turistlərin yay izdihamı tərk etdiyi üçün, onun ensiz küçələrində və romantik sahillərində gəzmək daha gözəl olur.

Şvartsvald, Almaniya

Tünd yaşıl təpələri, qabıqlı meşələri və gölləri ilə, qədim kəndləri və üzüm bağları ilə, sıx dumanlı və rəngarəng bitkiləri ilə nağıllı meşə ölkəsidir. Payız aylarında xüsusilə "Qara Meşə" daha romantik olur - bacaların tüstüsü damların üstündən qaynaqlanır, meşə sahələri göbələk və meyvələrlə dolu olur, inanılmaz mənzərələr isə insanı heyretə gətirir.

Durmitor Milli Parkı, Yunanıstan.

Sentyabr ayının əvvəllərində Yunanıstan Adriatikində çimərlik fəslə hələ də davam edir, lakin Durmitor dağlarında payız öz qaydalarını inamla irəli sürür. Qızılı təpələrdə qoyunlar və keçilər, xırda dağ kəndlərində qaymaq və pendir, açıq səma altında piknik, möhtəşəm Günəş doğuşu və təmiz sərindən dağ havası burada sizləri gözəlayir.

Kolmar, Elzas, Fransa

Bu şəhər "Kiçik Venesiya" adlandırılır, baxmayaraq ki, şəhər daha çox alman gözəlliyinə bənzəyir: güllər və oyuncaqlarla bəzədilmiş evciklər kanal sahillərinə sıxılıblar. Fransada payızın turistik mövsümü avqust ayının axırında başlayır. Həmin vaxt tətil və məzuniyyətlər bitir, lakin rəsmi olaraq payız sentyabr ayının axırında başlayır, Kolmarın ən yaxşı zamanı oktyabr ayıdır.

Madrid, İspaniya

Madridə səfər ispan paytaxtının birdəfəlik maraqlı mərkəzlərini ziyarət etmək və payız mənzərələri ilə həzz almaq üçün ən gözəl fürsətdir. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, sentyabr-noyabr ayları turizm baxımından Madriddə sıx mövsüm hesab edilir.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
"Yeni Məsəvat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 196 (7085) 19 sentyabr 2018

Məktəbli yerdən 10 min dollar tapdı və sahibinə qaytardı

Amerikanın Santa-Barbara şəhərində yuxarı sinif şagirdi yolda içi pulla dolu çanta tapıb və onu sahibinə qaytarıb. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verir. 16 yaşlı Rami Zeyni məktəbdən evə qayıdarkən yolun qələbəlik hissəsində bir çanta görüb. Yeniyetmə o çantanı götürüb və onun kimə məxsus olduğunu bilmək üçün içinə baxıb. Çantanın içində 10 min dollar olub. Gəncin sözlərinə görə, o, həyatı boyu bu qədər pulu bir arada görməyib.

Validənləri ilə məsləhətləşəndən sonra məktəbli bu pulu ən yaxınlıqdakı polis idarəsinə aparıb. Polislər çantanın sahibi olan qadını axtarıb tapıblar. O, pulları geri qaytarıldığı üçün çantasını ona geri qaytaran gəncə mükafat qismində 100 dollar verib. Qadın güman edir ki, maşından çıxandan sonra çantasını yerə qoyub, sonra isə onu unudaraq çıxıb gedib. Nəticədə isə çanta yolda, məktəblinin tapdığı yerdə unudulub.

Bu ilin 7 sentyabrında isə Avstraliyada bir taks sürücüsü sənişinin taksidə unuduğu, 25 min dollar qiyməti olan üzüyünü ona geri qaytarıb. Üzük sahibi təşəkkür əlaməti olaraq sürücüyə pul təklif etsə də, sonuncu bununla razılaşmayıb.

Təyyarə maralla toqquşdu

Amerikanın Oreqon ştatında təyyarə iki yekə maralla toqquşub. Bu barədə lenta.ru saytı "The Oregonian"a istinadən yazıb. İlk belə incident təyyarə yerə eniş etdiyi vaxt baş verib. Pilot maralla toqquşmaq üçün cəhd göstərsə də, buna nail ola bilməyib. Belə ki, o, lazımı sürəti yığdığı halda yerə eniş edəndə məsafəni ayarlamaq bilməyib. Nexal-Bey parkındakı aerodromda baş verən ilk toqquşmadan sonra pilotun qarşısına daha bir maral çıxıb və o, təyyarənin sol qanadından vurulub. Hər iki maral tələf olub. Pilot və

onun sənişininə hər hansı ziyan dəyməyib, amma təyyarəyə ciddi şəkildə ziyan dəyib.

Sərxoş polyakı ölü bilib "morq"a yolladılar

Sərxoş durumda olan Polşa vətəndaşını ölü bilib, "morq"a yollayıblar. Halbuki kişi bir məclisdən solduqca sərxoş halda qayıdaraq yolda huşunu itiribmiş. Yoldan keçənlərdən biri təcili yardım çağıraraq və xidmətin əməkdaşları onu ölü bilərək, "morq"a göndərirlər. Yanlışlığı morqun gözetçisi fərq edib. Onun diqqətini meyitlərin saxlandığı soyuduculardan birindən gələn səs çəkib. O, qutunu açıb və görüb ki, "mərhum" oyaqdır, soyuqdan titrəyir və qızınmaq üçün adyal istəyir.

Həkimlərin təkidinə baxmayaraq, kişi xəstəxanada qalmaqdan imtina edib. O, geyinib, taksini çağıraraq və sürücüdən onu evə aparmasını istəyib. Amma yolda fikrini dəyişərək, bir neçə saat öncə çıxdığı məclisə geri qayıdıb. Onun dediyinə görə, ölümlərin arasından geri qayıtmasını qeyd etməsi vacib imiş. Polyaka ölü diaqnozu qoyan həkimlə bağlı istintaq başlanıb.

Fevral ayında isə məlum olmuşdu ki, çinli qadın səhvən sağ ərini "morq"a yollayıb. Bir neçə saat sonra bu səhvi dəfn bürosunun əməkdaşları fərq edərək, onu xəstəxanaya göndərirlər.

Qadının əli cızıldı, iki gün sonra isə öldü

2 uşaq anası olan Luçina Smit bağça işləri ilə məşğul olarkən əlinin üstünü cızıb. "Daily Mail"də yayımlanan xəbərə görə, 43 yaşındakı qadın günlər sonra qan zəhərlənməsindən həyatını itirib.

Bağça qəzasının üzərindən bir neçə gün keçdikdən sonra çiyini ağrımağa başlayan Luçina bu kiçik cızığı həkimə göstərməyə qərar verib. Həkim ona bir ağrıkesici yazıb və fizioterapiyaya yollayıb. 3 gün sonra ağrısı daha da kəskinləşən qadın təcili qan testindən keçib. Test nəticəsində qadının qan zəhərlənməsindən əziyyət çəkdiyi üzə çıxıb. Damarıçı antibiotik verilən qadın 2 gün sonra dünyasını dəyişib. Luçinanın biri 9, digəri 6 yaşında 2 uşağı varmış.

Sepsis xəstəliyinin digər adı da qan zəhərlənməsidir. Bir infeksiya və ya Lusindad olduğu kimi bir yara ilə başlayan, ölümcül bir xəstəlikdir.

QOÇ - Ciddi fiziki işlərə və işgüzar sövdələşmələrə həvəs göstərməyin. Əks təqdirdə, gərginliklə üzləşəcəksiniz. Yaxşı olar ki, nəhərdən sonrakı bütünlüklə gəzinti və qonaqlıqlara həsr edəsiniz.

BUĞA - Qarşınızda böyük perspektivlər durur. Lakin situasiyaları real qiymətləndirməməyiniz ucbatından aktivlik göstərə bilmirsiniz. Hər xirda məsələyə görə əsəbləşməyiniz əbəsdir.

ƏKİZLƏR - Ürəyiniz istəsə, bu təqvimə maraqlı və füsunkar tərzdə başa vura biləcəksiniz. Bütüncüdə artım olduğu təqdirdə axşam səfərə çıxmağa dəyər. Axı sizin üçün dərmanlar çoxdur!

XƏRÇƏNG - Şübhə ilə yanaşdığınız adamların məsləhətlərinə qulaq asmayın. Bütün qərarları yalnız özünü verin. Saat 16-dan sonra maraqlı qonaqlıqlar yolunuzu gözləyir. Bundan imtina etməyin.

ŞİR - Mühüm işlərinizin həllini həftəsonuna saxlayın. Onsuz da bu gün belə planlarınızın reallaşma ehtimalı azdır. Ulduzlar süslüyünüzü nəzərə alıb istirahət etməyinizi məsləhət görür.

QIZ - Fəaliyyət göstərdiyiniz idarə və ya müəssisələrdə xirda narazılıqla üzləşsəniz də bu, ötəri xarakter daşıyacaq. Əslində Göy qübbəsi şəxsi işlərinizdə böyük dönüş olacağını bildirir.

TƏRƏZİ - Pulla bağlı bütün planlarınızı təxirə salın. Çünki astroloji göstəricilər bu təqvimdə maliyyə uğursuzluqlarından xəbər verir. Həmkarlarınızla əsəbi davranışa meyl etməyin.

ƏQRƏB - Əsas diqqəti fəaliyyətə yönəltməyiniz, günün ümumi mənzərəsindən razı qalacaqsınız. Danışqları ciddi və məsuliyyəti dərk edən adamlarla aparın. Tamahkarlığa meyl etməyin!

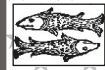
OXATAN - Təxminən saat 14-ə qədər ümumi əhvalınız aşağı səviyyədə ola bilər. Buna görə məyus olmağa dəyməz. Çünki sonrakı müddətdə ciddi problemləriniz olmayacaq. Qazanmaq ehtimalınız da var.

OĞLAQ - Gün boyu Ay bürcünüzdə olsa da, ətrafınızda olan insanlarla birlikdə özünüzü gümrah hiss edəcəksiniz. Sevgi münasibətlərindəki kobudluğu aradan qaldırın. Müqəddəs yerlərə gedin.

SUTÖKƏN - Ətrafınızda baş verən hadisələr o qədər də ürəyinizcə deyil. Bu, daxilən sizi sıxsa da, çıxış yolu tapa bilərsiniz. Odur ki, ulduzlar gəzintiyə və ya səfərə çıxmağınızı tövsiyə edir.

BALIQLAR - Ulduzların düzümü şəxsi büdcənizdə bir qədər artım olacağından xəbər verir. Odur ki, əsas enerjinizi məhz deyilən istiqamətdə nizamlamalısınız. Gözlənilməz təkliflərə əməl etməyin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Çəkdiyi selfi oğrunu ələ verdi

Odessada bir qadının telefonunu oğurlayan kişi təsadüfən çəkdiyi selfini ələ həmin telefonda ki facebook vasitəsilə paylaşmış. Facebook sahibi oğurlanan telefonun sahibi olub. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, foto təsadüfən sosial şəbəkəyə yüklənib. Həmin vaxt oğru telefonu bloklaşdırmağa çalışmış. Amma əli təsadüfən hansısa düyməyə dəyib və şəkil sosial şəbəkədə görünüb. Bunu fərq edən kimi oğru telefon sahibinin facebook hesabından öz şəklini silib. Amma telefon sahibi fotonu dərhal fərq etdiyi üçün onu özündə saxlayıb və oğrunun şəklini polisə verib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100